

ستراتیژییه راسته و خوئییه زمانیه کانی فیربوونی زمانی کوردی وهک زمانی دووهم

م. دانا تحسین محمد
پ.د. عبدالله حسین رسول
بهشی زمانی کوردی، کولیزی پروهده،
زانکوی سه لاهه دین - ههولیر
dana.mohammed@su.edu.krd
abdulla.hussein@su.edu.krd

پوخته:

ئه م توئیژینه وه به ناوینشانی (ستراتیژییه راسته و خوئییه زمانیه کانی فیربوونی زمانی کوردی وهک زمانی دووهم) ه، ئامانج له م توئیژینه وه دهستنیشانکردنی ریژهی به کارهیتان و رادهی ئاشنابوونی ماموستا و فیرخووانی بهشی زمانی کوردی له زانکوی به غداد، به ستراتیژییه راسته و خوئییه زمانیه کانی فیربوونی زمانی دووهم، ئه م توئیژینه وه له ژیر پوشنای پیبازی وه سفی - شیکاری، پالپشت به ئامار و راپرسی ئه نجامدراوه، توئیژینه وه که، جگه له پیشه کی و ئه نجام له دوو بهش پیکهاتوو، بهشی یه که م له م سهه ر دیرانه پیکهاتوو: ستراتیژییه کانی فیرکردنی زمانی دووهم، پۆلینکردنی ستراتیژییه کانی فیرکردنی زمانی دووهم به پیی بۆچوونی ئوکسفورد، بهشی دووهم تاییه ته به شیکردنه وهی رادهی به کارهیتانی ستراتیژییه راسته و خوئییه زمانیه کانی فیربوونی زمانی کوردی وهک زمانی دووهم، له کۆتاییدا توئیژینه وه که گهیشته ئه و ئه نجامانه: رادهی به کارهیتانی ستراتیژییه راسته و خوئییه کان له ئاستی ناوهنده، که به ئاستیکی زۆر باش دانانریت بۆ فیربوونی زمانی کوردی، ئاشنا نه بوونی ماموستا و فیرخووانی ئه و بهشه، به ستراتیژییه کانی فیرکردنی زمانی دووهم.

وشه سهه ر هکییه کان: ستراتیژییه کانی فیربوونی، زمانی دووهم،
زمانی کوردی، ستراتیژییه راسته و خوئییه کان.

- پیشه کی:

ناونیشانی توژیینه وهکه: ئەم توژیینه وه به ناونیشانی (ستراتیژییه راسته و خۆیییه زمانیه کانی فیربوونی زمانی کوردی وهک زمانی دووهم) ه.

ئامانجی توژیینه وهکه: ئامانج له توژیینه وهکه، وه لامدانه وهی ئەم پرسیارانه یه: ۱- تا چند مامۆستا و فیرخووانی به شی زمانی کوردی زانکۆی به غداد ئاشنای ستراتیژییه کانی فیرکردن و فیربوونی زمانی دووهمن؟ ۲- ئایا فیرخووان ئاستی به کارهینانی ستراتیژییه راسته و خۆیه زمانیه کانی فیربوونی زمانی دووهم له ئاستی گونجاوه؟ ۳- ئایا فیرخووان کامه ستراتیژییه راسته و خۆیه کان زیاتر به کاردهینن؟

که رهسته ی توژیینه وهکه: ئەو داتایانه، که به هۆی راپرسییه وه به دهستهینراون.

رێبازی توژیینه وهکه: توژیینه وهکه به پێی رێبازی وهسفی - شیکاری ئەنجام دراوه.

ناوه رۆکی توژیینه وهکه: توژیینه وهکه، جگه له پیشه کی و ئەنجام له دوو بهش پیکهاتووه، به شی یه که م له م سه ر دێرانه پیکهاتووه: ستراتیژییه کانی فیرکردنی زمانی دووهم، پۆلینکردنی ستراتیژییه کانی فیرکردنی به پێی بۆچوونی ئۆکسفۆرد، به شی دووهم تایبه ته به شیکردنه وهی راده ی به کارهینانی ستراتیژییه راسته و خۆیه زمانیه کانی فیربوونی زمانی کوردی وهک زمانی دووهم.

بهشی به کهم:

(۱-۱) ستراتیژییه کانی فیروونی زمانی دووهم:

بابهت و ناوه پوکی ههر بهرنامهیه کی فیروکردن و نهجامدانی ههر کردهیه کی فیروکردنی زمانی دووهم، ده بیئت رهنگدانه وهی ویستی فیروخوابیئت، بو گه یشتن به توانستی په یوهندی گرتن، بویه پیویسته، فیروخواز له کردهی فیروکردندا کارامهیه کی ته واوی زمانی له ههر چوار کارامهیی (بیستن، خویندنه وه، ئاخاوتن و نووسین) دا به دست بهیئیت. ههر چهنده هندیکار کارامهیه کانی (پوشنیری و ریزمان) بو ئهم چوار کارامهیهی سه ره وه زیاد ده کرین، به لام کارامهیی روشنیری و ریزمانی له وانی تر جیاوازن، چونکه زاروهی کارامهیی به واتای (توانا- Ability) یا خود کارامهیی (Expertness) یان (به هردهاری- Proficiency) دیت. ئهم کارامهییانه له گه ل گه شه سهندنی زمانی دووهم لای فیروخواز گه شه ده کهن. (اکسفورد، ۱۹۹۶، ۱۷).

فیروخواز بو به ده ستهینانی ههر چوار کارامهیه کانی زمان، پشت به چند ستراتیژییه ک ده به ستیت، تا بتوانیت، توانستی په یوهندی کردن به زمانی دووهم به باشترین شیوه و که مترین کات به ده ستهینیت.

گرنگی ستراتیژییه کانی فیروکردنی زمانی دووهم له نهجامی په یوهندی به ره گه زه کانی تری کردهی فیروکردنی زمانی دووهم، وهک: (بهرنامهی خویندن، په رتووک، ماموستا، شیوازی وانه وتنه وه) به هرده که ویئت، چونکه ههر چهنده گونجان له نیوان ستراتیژییه کانی فیروخواز و ره گه زه کانیتری کردهی فیروکردن هه بوو، ئه وا فیروخواز باوه پوونی به خو بوونی زیاتر ده بیئت. به مهش فیروخواز له شله ژان دوره بیئت و ده کرده زمانیه کانیسی باشتر ده بن، به پیچه وانهش راسته. (Brown, 2007, 141-142). ستراتیژییه کانی فیروکردنی زمانی دووهم به کومه لیک ته کتیک پیاده ده کریت، که خه لک بو زالبوون به سه ر

کردهی فییرکردنی زماندا به کاری دههینن، بویه بهرنامه دارپژانی فییرکردنی زمانی دووهم زور گرنگی به ستراتیژی زمانی و باشترکردنی ئەم ستراتیژیانه ددهن و ههولدهدهن باشترین ستراتیژی بدۆزنهوه تا یارمهتی مامۆستایان له ئاراستهکردنی فییرخووانیان بدن، چونکه مامۆستا به هوی ستراتیژییهوه ئهركی ئاسان کردنی کردهی فییرکردنی زمان دهبینیت، ههروهها وا له فییرخووانی دهکات، که بیروکه و شیوازی بییرکردنهوهیان له کردهی فییرکردندا کارهکی بی. ئەمهش وا له مامۆستایان دهکات، ئاگاداری پیوستیه تایبهتیه کانی فییرخووانیان ببن و ئەو بابتهانهش دیار بکهن، که فییرخووان زیاتر بو به کارهینانی باشترین ستراتیژییه کانی فییرکردنی زمانی دووهم ئاراستهدهکهن. (Montano-Gonzales, 2017, 479)، کهواته؛ ستراتیژییه کانی فییرکردنی زمانی دووهم بو ئامانجیک ئاراستهکراون، ئەویش توانستی په یوهندی گرته. توانستی فییرکردن پیوستی به کارلیککردنیکی راستهقینهی نیوان فییرخووان ههیه، ئەمیش به به کارهینانی زمان له دهورو بهریکی واتاداردا. (اکسفورد، ۱۹۹۶، ۲۱).

مامۆستا هاوشیوهی فییرخووان سوود له ستراتیژییه کانی فییرکردنی زمانی دووهم دهبینی، چونکه ستراتیژی بو مامۆستا بریتیه له؛ کومه لیک کار و ریکار بو گهیشتن به دهکردهکان لای فییرخووان دهیگرنه بهر. ئەم ریکارانه له ژیر پۆشنایی ئامانجه کانی بهرنامهی فییرکردنی زمانی دووهم دارپژراون، کهواته؛ ستراتیژی کومه لیک شیوازی وانه وتنهوه و ئامراز و چالاکی و شیوازی ههلسهنگاندنه، که یارمهتیدهرن بو به دهستههینانی ئامانجی سه رهکییه کانی کردهی فییرکردن. (شحاته و النجار، ۲۰۰۳، ۳۹).

ستراتیژییه کانی فییرکردنی زمانی دووهم به چهند شیوهیهک پیناسه کراوه، له وانه:

- کوھین (Cohen) دهلی: (ستراتیژی بریتییه لهو کردانهی که فیرخواز به ئاگاییه وه هلیانده بژییریت و دهبنه ریکاری پالپشت بو فیروون و به کارهینانی زمانی دووهم). (Chohen, 1998, 4).

- چاموت و ئومالی دهلین: (ستراتیژییه کانی فیروکردن ئه و بیروکانه ن یان ئه و رهفتاره تاییه تیانه ن که تاکه کان بو یارمه تیدانیان له تیگه یشتن و کوگا کردنی زانیاریه نوییه کان (جا زمانیییت یان نازمانی بییت) به کاریانده هینن. مه به ست له زانیاری، زمانی نووسراو و بیستراوه). ههروه ها دهلین: (تیگه یشتنی زمان کارامه ییه کی کاریگه ر و بنه ره تییه له به ره و پیشچوونی کرده ی فیروکردنی زمانی دووهم، بو ئه وه ی تیگه یشتنی زمانیش زووتر به ده سته ییریت، ئه وا پیویسته، فیرخواز به شدارییه کی کاریگه ری هه بییت له کرده ی فیروکردن و پولی له به ره و پیشچوونی ئه م کرده یه ش هه بییت). (O'Malley & Chamot, 1995, 18). چاموت دهلی: (زورجار ستراتیژییه کانی زمان به ئاگاییه وه ئه نجامده درین و ئامانجدارن بو ئامانجیکی تاییه ت، وهک: چاره سه ره کردنی تیکرده یه کی نه ناسراوی زمانی. هه ر ستراتیژییه کی فیروکردن له ئه نجامی چه ندراره ی به کارهینانی لای فیرخواز ناسراو ده بییت و ده توانیت به شیوه یه کی ئوتوماتیکی به کاربهینیته وه). (Chamot, 2005, 112).

ستراتیژییه کانی فیروکردنی زمانی دووهم ئه و ریکار و شیوازه پالپشتانه ن، که ماموستا و فیرخوازان له کرده ی فیروکردنی زمانی دووهم سوودیان لیده بینن. هه ر ئه مه ش وای کرده شاره زیانی بواری فیروکردنی زمانی دووهم گرنگییه کی زور به و ستراتیژییانه بدن و به چه ند شیوه یه ک پولینیان بکه ن، وهک:

- روبن (Rubin) ستراتیژییه کانی فیروکردنی زمانی دووهم بو دوو جووری سه ره کی پولین دهکات:

۱- ئەو ستراتژییانەی کە راستەوخۆ کار لە فێرکردنی زمانی دووهم دەکەن. ئەم ستراتژییانە پەيوەندییەکی راستەوخۆیان بە زمانی ئامانجدارەو هەیه و کار لەسەر چارەسەرکردنی لایەنی ھۆشەکی و یادگەیی ناوێنان دەکات. ستراتژییە راستەوخۆییەکانیش بریتین لە: (ستراتژی کۆزانینی کان، ستراتژی بیرھێنەرەو، ستراتژی قەرەبووکردنەو).

۲- ئەو ستراتژییانەی کە ناراستەوخۆ بەشداری لە کردەیی گەشەکردنی زمان دەکەن. ستراتژییە ناراستەوخۆییەکان بریتین لە: (ستراتژی دەرەکوژانین، ستراتژی کۆمەلایەتی / ویژدانە). (Rubin, 1987, pp. 15-39).

- چامۆت و ئومالی ستراتژییەکانی فێرکردنی زمانیان بۆ سێ جۆر پۆلین کردووە:

۱- ستراتژی زانین. ۲- ستراتژی دەرەکوژانینی.

۳- ستراتژی کۆمەلایەتی / ویژدانە. (O'Malley & Chamot, 1995, p. 99).

- ربیکا ئۆکسفۆرد ستراتژییەکانی فێرکردنی زمانی بۆ دوو جۆر پۆلین کردووە:

۱- ستراتژی راستەوخۆی: ئەم ستراتژییانە لە خۆدەگرن: (ستراتژی زانینی، ستراتژی بیرھێنەرەو، ستراتژی قەرەبووکردنەو).

۲- ستراتژی ناراستەوخۆی: ئەم ستراتژییانە لەخۆ دەگرن: (ستراتژی دەرەکوژانینی، ستراتژی کۆمەلایەتی، ستراتژی ویژدانە/دەرونی). (اکسفورد، ۱۹۹۶، ۳۰).

- ستیرن ستراتژییەکانی فێرکردنی پۆلین کردووە بۆ (۵) جۆر: ۱- ستراتژی بەرپێوەبردن و پلانداکان. ۲- ستراتژی زانینی. ۳- ستراتژی نیوان کەسەکان. ۴- ستراتژی پەيوەندی کردن- شارەزایی. ۵- ستراتژی ویژدانە. (Stern, 1992, 262-266).

(۲-۱) پۆلینکردنی ستراتژییەکانی فیپرکردنی زمانی دووهم بە پێی

بۆچوونی ئۆکسفۆرد:

ئۆکسفۆرد ستراتژییەکانی فیپرکردنی زمانی بۆ دوو جۆر پۆلین

کردووە:

آ- ستراتژییە راستەوخۆی. ب- ستراتژییە ناراستەوخۆی.

(۲-۱-آ) ستراتژییە راستەوخۆی: ئەو ستراتژییانەن، کە راستەوخۆ

پەيوەندیان بە زمانی ئامانجدارەو هەیه. ئەم ستراتژییانە پێویستییان

بە ئەنجامدانی چەند کردەیهکی هۆشەکی تایبەت بە زمانی دووهم هەیه

و ستراتژییەکان دەکرین بە سی جۆر:

۱- ستراتژییە بیرهینانەو. ۲- ستراتژییە کۆزانینی. ۳- ستراتژییە

قەرەبووکردنەو.

۱- ستراتژییە بیرهینانەو - Memory Strategies: کۆنتترین

ستراتژییەکانی فیپرکردنە، بەو هی پێش دۆزینەو هی نووسین پشتی

پێبەستراو، بۆ بەبیرهینانەو هی زانیاری تایبەت سەبارەت بە کشتوکال

و فەلەک و ... هتد. ئەم ستراتژییانە لە کۆمەڵیک بنەما پیکدین، کە

ئەرکیان ریکخستنی زانیاریی کۆگا کراو و بەستنهو هی هیما و شتی

بینراو بە هیما دەربرپاوهکان، هەروەها ئەرکی بەکارهینانی وشە

نووییەکان لەناو پرستە و دەقە بەکارهاتووکاندا. ئەم ستراتژییانە پۆلیان

لە گەشەکردنی فیروبونی زمان و بەبیرهینانەو هی ریزمان و یاساکانی

زمانی دووهم هەیه. ئەم ستراتژییانەش دەکرین بە چوار جۆر (Hardan,

2013,1720):

آ- ستراتژییە دروستکردنی پەيوەندیی هۆشەکی: ئەم ستراتژییە

ئەرکی پۆلین کردن و دانانی کۆمەڵیک زانیارییە لەناو یەک کۆمەڵە،

و هک: پۆلین کردنی ناو و کار بەجیا، یاخود پۆلین کردنی واتا لیکچوو و

دژیەکەکان، هەروەها ئەرکی بەستنهو هی بەشیکی زانیاری بە بەشیکی

تری زانیاریەکی تر. وەک بەستنهوهی واتای نان بە پەنیر، تا زوو بە بیرى بێتەوه، جگە لەمەش ئەرکی دانانی وشەى نوێ لە پستە و دەق و چیرۆکدا دەبینیت.

ب- ستراتیژی سوود وەرگرتن لە دەنگ و وینە: ئەم ستراتیژییانە ئەرکی بەستنهوهی زانیاریەکی نوێ بە وینەیهکی ھۆشەکی واتادارە، ھەر وەھا ئەرکی پێکخستنی کۆمەڵە وشەیهک دەبینیت، کە وشەیهک کلیلی وشەکانی تر دەبێت، واتە؛ بە ھۆی ئەو وشە کلیلیە وشەکانی تری بە بێردیتهوه. ئەم وشە کلیلیانە بەردەوام ئەو وشانە دەبن، کە لە وشەیهکی زمانی دایکدا نزیکن یاخود ھەمان دەربڕینیان ھەیە، جگە لەمەش ئەم ستراتیژیانە ھۆکارن بۆ بەبیرھێنانەوهی وشەیهک لە پێگەى دەنگەکانی وشەیهکی تر. وەک: بەبیرھاتنەوهی وشەکانی (تیر، میر، شیر) لە پێگەى دەنگەکانی وشەى (بیر).

پ- ستراتیژی پێداچوونەوه: کاتی فێرخواز زانیاریەکی نوێ وەر دەگریت، ھەول دەدا چەند جارێک پێداچوونەوه بەو زانیارییە بکا و دووبارەى بکاتەوه تا زانیارییەکی کۆگا بکا و زوو بەبیری بێتەوه.

ت- ستراتیژی ئەنجامدانی جولەیهکی جەستەیی: زۆر بەی فێرخوازان ئەم ستراتیژییانە لەکاتی فیربوونی زمان بەکار دەھێنن، وەک: بەکارھێنانی نواندن بۆ بەدەستھێنانی واتای پستەیهک، بۆ نمونە: لە کاتی دەربڕینی پستەیهکی وەک: پۆیشتەم. کورتە ھەنگاوی سەک بەرەو دەرەوه دەھاوی، تا واتای پستەکە بە جولەیهکی جەستەى ببەستیتەوه و جیا بکاتەوه لە واتای (دیمەوه). (اکسفورد، ۱۹۹۶، ۴۹-۵۰).

۲- ستراتیژی کۆزانیی- Cognitive Strategies: ئەم ستراتیژییانە باوترین ستراتیژین بۆ فیربوونی زمانی دووهم، چونکە ئەرکی چارەسەرکردنی وشەکانی زمانی نوێ دەبینن. ئەم ستراتیژییانە لە نیوان دووبارە کردنەوه و شیکردنەوهی زاراوەی دەربراوەکان و کورت

کردنه وه و پوخت کردنی دهربرینه کان دهنوینرین. (Danserean, 1985, 209-240). ستراتیژی کۆزانیی دهکرین به چوار پۆل: آ- ستراتیژی راهینان: ئەم ستراتیژییانه ئەرکی دووباره کردنه وه و گوینگرته وهی چەندجاره ی وشە نوێیه کان دەبینن، ههروهها فیرخواز لاسایی شیوازی دهربرینی ئاخوهرانی پهسه نی زمانی دووهم دهکاته وه، به وهی فیرخواز راهینان له سه ره پهیره وهی دهنگی زمانی دووهم دهکات، تا بتوانیت به سه ره هیز و ئاوازه ی وشه و رسته کان زالبیت، جگه له مهش راهینان له سه ره شیوازی نووسینی زمانه کهش دهکات. ههروهها فیرخواز ستراتیژی کۆزانیی بو مه شقکردن و به کارهینانی زمان له باره زمانیه راسته قینه کان به کاردهینیت، وهک به کارهینانی ئاخواتن له گه ل ئاخوهری پهسه نی زمانه که، یاخود له کاتی خویندنه وهی پهرتوکیک به زمانی دووهم، یان گوینگرتن له وانه یهک به زمانی دووهم، یاخود بو نووسینه وهی دهقییک به زمانی دووهم. ئەم ستراتیژییانه رۆلی به ستنه وهی وشه کانی زمانی دووهم به شیوازی نوێ دهبینیت، تا بتوانیت رسته یهکی درپژ و لیکدراو دروست بکات، ههروهها یارمه تی فیرخوازیش دهات، له به کارهینان و ناسینه وهی ئەو دهربرینه ی که خاوهن یهک واتان و جیاکردنه وهیان له و رستانه ی دوو واتا له خۆده گرن. (اکسفورد، ۱۹۹۶، ۵۴).

ب- ستراتیژی وهرگرتن و ناردنی زانیاری: فیرخواز دهیه ویت له ریگه ی ئەم ستراتیژییانه به چاو تروکاندنیک بییری سه ره کی، یان خاله سه ره کییه کان، یاخود ورده کاری زانیارییه کان به دهست بهینیت، ههروهها ئەم ستراتیژییانه یارمه تیدهرن بو تیگه یشتنی خیرای ئەوهی ده بیستیت و دهیخوینیته وه، جگه له مهش ئەم ستراتیژییانه یارمه تی فیرخواز دهدهن تا سه ره چاوه کان به کاربهینیت و له زانیارییه کانی بگات و دهرکرده کانی باشتتر و گونجاوترین.

پ- ستراتژی شیکردنه وه و هلهینجان: فیرخواز ئەم ستراتژییانه بو شیکردنه وهی واتای دهربرینیک بو واتای پیکهینه ره کانی به کارده هینیت، واته؛ فیرخواز دهیه ویت له ریگهی واتای پیکهینه ره کانی دهربرینیک، بگاته واتای سه ره کی دهربرینه که، زورجاریش پشت به وهرگیرانی وشه به وشه ده به ستیت، تا له واتای دهربرینه کان بگات، ههروه ها ئەم ستراتژییانه بو به راوردکردنی په گه زه کانی زمانی دووهم به زمانی دایک به کارده هینیت، تا لایه نی لیکچوو و جیاواز له پرووی دهنگی و وشه یی و یاسا کانی رسته سازی دهستنیشان بکات و هه ندیکجاریش یاسا و دهستوری زمانی دایک بو تیگه یشتن و به ره مهینانی دهرکرده کان به کارده هینیت.

ت- ستراتژی گونجاندن له نیوان تیکرده و دهرکرده کان: فیرخواز ئەم ستراتژییانه بو نووسینه وهی تیبینی و خاله گرنگه کان به کارده هینیت. کۆنترین شیوازی نووسینه وهی ئەو تیبینیانه ئەوهیه که له سه ره شیوازی پیتی (T) ی ئینگیزی، یاخود له سه ره شیوهی درخت دنووسرین، ههروه ها فیرخواز به یارمه تی ئەو ستراتژییانه فیری کرده ی پوختکردنی بابه ته کان ده بییت، به وهی شاره زای دهستنیشانکردنی خال و به شه سه ره کی و گرنگه کانی هه ره ده قیک ده بییت. (اکسفورد، ۱۹۹۶، ۵۵-۵۶).

ستراتژی کۆزانی ئەو ستراتژییانه، که یارمه تیدهرن بو تیگه یشتن و به ره مهینان و هلهینجانی واتا و به ستنه وهی واتای نوی به و واتایانه ی که پیشتر فیریانبوو. (O'Malley & Chamot, 1995,99).

۳- ستراتژی قهره بووکرنه وه- Compensation strategies: ئەم ستراتژییانه له کاتی به کارهینانی زمانی دووهم یارمه تی فیرخواز دهن، جا چ بو تیگه یشتنیت، یاخود بو به ره مهینان و ئاخاوتنیت. فیرخواز ناچارده بییت، له هه ندی باری زمانی دووهم، سه ره رای نه بوونی

فه رههنگی وشهیی و ئاشنا نه بوون به رهگهزه کانی زمانی دووهم، گفتوگو به زمانی دووهم ئه انجام بدات، ئه م که موکورییه زمانیهیی لای فیرخواز ناچاری دهکات پشت به م ستراتیژییانه بیهستیت و هه ولبدات خه ملاندن بو واتای وشه و رهگهزه زمانیه کانی زمانی دووهم بکات، تا له واتایان بگات. خه ملاندن هوکاریکه بو پیکهینانی فه رههنگیکی دهوله مه ند و به دهسته هینانی بیه ماکانی رسته سازی زمانی دووهم. (النوری، ۲۰۱۶، ۱۲۲). ستراتیژی قه ره بووکر نه وه ده کرین به دوو پۆل:

۱- خه ملاندنی زیره کانه له کاتی بیستن و خویندنه وه دا: فیرخواز له ریگی ئه م ستراتیژییانه به دواي ئه و ئاماژه زمانیهیانه ده گه پئی و به کاریان ده هینیت بو خه ملاندنی واتای ئه وهی ده بیستیت، یان ده خوینیتته وه. فیرخواز له کاتی خه ملاندن پشت به و زانیارییانه ده به ستیت، که دهیزانیت، جا ئه م ئاماژانه له زمانی دایکه وه بن، یا خود له زمانی دووهم بن، بو نمونه: عه ره بیگ گه ر رسته یه کی وهک (حالت چۆنه؟) بیستیت، ئه وا به هوی هه بوونی وشه ی (حال) له زمانی عه ره بی، ئه وا خه ملاندن بو واتای رسته که ده کات. هه ندیک جاریش فیرخواز واتای خه ملانرا وه که ی له واتای وشه که وه رناگریت، به لکو واتاکه ی له ده وروبه ر و باره زمانیه که وه رده گریت یا خود له شیوه ی په یوه ندیی که سه کان وه رده گریت، یان له ئه نجامی واتای گشتیی بابه ته که به دهستی ده هینیت، سه ره پای نه زانی واتای وشه یه ک.

ب- ستراتیژی زالبوون به سه ر که موکورییه کانی ئاخاوتن و نووسیندا: فیرخواز له کاتی ئاخاوتن، یان نووسیندا وشه یه کی بیرنایه ته وه، ناچاره پشت به هه ندیک ستراتیژی بیه ستیت، بو زالبوون به سه ر ئه م که موکورییانه، له وانه:

- گه پانه وه بو زمانی دایک: وهک به کارهینانی هه ندی وشه ی زمانی دایک له ناو رسته و ده رپرینه کانی زمانی دووهم، یا خود یاسا کانی

زمانی دایکی به سهر دهر کرده کانی جیبه جی دهکات و هه ندیکجاریش چون وشه له زمانی دایکدا گۆدهکات و دهنووسیتته وه به هه مان شیوه به پیتته کانی زمانی دووهم دهنووسیتته وه. وهک: وشه کانی (ته ماته و په تاته) کوردیک کاتیک فییری زمانی ئینگیزی ده بیت، چون گۆی دهکات و دهنووسیتته وه؟ به هه مان شیوه ی کوردی له زمانی ئینگیزی دا به کاریده هینیت.

- به کارهینانی ئاماژه و فیلی زمانگرتن: فیرخواز گهر وشه یه کی به بیرنه پیتته وه ئه واپشت به ستراتیژیی زمانگرتن ده بات، تا به رامبه ره که ی وشه که ی بۆ بلیت و دهر برینه که ی بۆ ته واپبکات، ههروه ها پشت به ئاماژه و هیمای جهسته یی ده به ستیت تا گوزارشت له واتاکان بکات.

- وه لامدانه وه ی کورت و خۆدزینه وه له ئاخاوتن: فیرخواز بۆ خۆدزینه وه له ئاخاوتن به زمانی دووهم و له ترسی هه له کردن، پشت به وه لامدانه وه ی کورت، یاخود هه لباردنی بیدهنگی ده به ستیت، یاخود ئه و بابه ته هه لده بژیریت، که هه سته دهکات، فه ره هه نگیکی وشه ی باشی له به رده سته و ده توانیت قسه ی له سهر بکات، بۆیه پیویسته، مامۆستای زمانی دووهم له بابه تی داپشتندا هه ولیدا، بابه ته کانی نووسین به دلی فیرخوازیییت، تا بتوانیت دووربکه ویتته وه له خۆدزینه وه و دووباره کردنه وه ی وشه کان، جگه له مه ش فیرخواز له ستراتیژیی ئاسانکردن و گۆرینی وشه یه ک به وشه یه کی تر، که له واتای وشه سه ره کییه که نزیکه، رزگاری ده بیت. وهک: زۆر جار له شوینی وشه ی (تیشیرت) وشه ی فانیله به کارده هینریت.

- ستراتیژیی داهینان و داپشتنی وشه ی نوئ: فیرخواز بۆ زالبوون به سهر که موکورییه کانی ئاخاوتن و نووسین، پشت به داپشتنی وشه ی نوئ به پینی ده وروبه ره زمانیه که ده به ستیت، که به هیچ شیوه یه ک له گه ل یاسا و ده ستوری زمانی دووهمدا ناگونجیت، ههروه ها

هه نیدیکار پشت به وه سفکردنی شتیک ده بهستی تا واتا و ناوی شته که بگه یه نیت. (اکسفورد، ۱۹۹۶، ۶۰-۶۲).

(۱-۲-ب) ستراتیژی ناراسته و خووی: ئەو ستراتیژیانه، که به شیوهیه کی ناراسته و خوۆ به شداری له کردهی گه شه کردنی (تیگه یشتن و به ره مهینانی) زمانی دووهم ده کهن، به واتایه کی تر ئەم ستراتیژیانه ستراتیژی پالیشتن بو ستراتیژی راسته و خووی. ستراتیژی ناراسته و خووی ده کرین به سی جور:

۱- ستراتیژی ده ره کۆزانی. ۲- ستراتیژی کۆمه لایه تی.

۳- ستراتیژی ویژدانی.

۱- ستراتیژی ده ره کۆزانی - Metacognitive: بریتین له و

ستراتیژیانه کی که کات به فیرخواز ده دن، تا بتوانیت به شیوهیه کی گونجاو کردهی فیرکردن ریکبخت. ئەم ستراتیژیانه بو فیرکردنی زمانی دووهم زور گرنگ، چونکه ئەرکی ریکبختن و ده ستنیشانکردنی ئامانجی گشتی و تایبه تی و تیگه یشتنی پیویست و پلاندانان بو کرده زمانیه کان ده بینیت، هه روه ها ئەرکی گه ران هه لیک بو ئەنجامدانی کرده زمانیه کان ده بینیت. (اکسفورد، ۱۹۹۶، ۱۱۷). هه ندیك لیكۆلینه وه کان ئاماژه به وه ده کهن، که کۆکردنه وهی ستراتیژی کۆزانی و ستراتیژی ده ره کۆزانی و به کارهینانیان به یه که وه، بو فیرخواز سو دبه خش ده بییت، چونکه ئەرکی ستراتیژی ده ره کۆزانی پلاندانان و ده ستنیشانکردن و هه لسه نگاندنه، ئەمه ش یارمه تیده ری کرده زمانیه کان ده بییت، چونکه به یارمه تی ستراتیژی ده ره کۆزانی فیرخواز ده توانیت، چاودیری هه له و به ره و پیشچوونی کردهی فیربوونی بکات و هه لسه نگاندن بو رادهی تیگه یشتن و به ره مهینان به زمانی دووهم بکات. (Chamot, et al., 1982, 87). هه رچه نده فیرخواز له سه ره تای کردهی فیرکردنی زمانی دووهمدا، توشی تۆزیک ئەسته م

دهبیت له چاودییرکردن و تیبینکردنی ههله زمانیه کانی و ته نانهت خودی خوشی له نهجامدانی ئەم ههله زمانیه کانی دا تووشی سه رسورمان دهبیت، بهلام له گهله نه وه شدا فیرخواز ئاگای له وه نییه، که ئەم ههله کردنانه ئامرازیکه یارمهتیدهرن بو فیرکردن، ههروهها ئەم ههله زمانیه کانی له ناو پۆلدا ههلسهنگاندنیکه تهواونییه بو ئاستی فیرخواز، چونکه فیرخواز ههیه بهتایبهتی ئەوانه ی گهنج و بهروه سهروهه، له رووی ریزمانیه وه جا چ به ره مهینانی وشهکان بیت، به پیی یاسا کانی زمانی دووهم، یاخود لایه نی رسته سازی بیت، ئەوا له فیرخواری ته مهن بچوکتتر باشترن، بهلام له په یوه ندیکردن به ئاخوهری ره سه نی زمانی دووهم سه رکه وتوو نین و به پیچه وانه ش راسته، ئەمه ش ئەوه ده گه یه نیت، که له قوناغی یه که می فیرکردنی زمانی دووهمدا، گهنج و ته مهن گه وره کان زووتر له مندال وشه و یاسا و که ره سه فه ره نه گیه کان و ئەو بابه تانه به ده ست ده یینن، که بویان دانراوه، بهلام له کوتایی کرده ی فیرکردندا، واته؛ له قوناغه کانی کوتاییدا منداله کان له گه وره کان باشترده بن. (Dulay, et al., 1982,78).

ستراتیژی ده ره کوزانیی ده کرین به سی کومه له:

آ- ستراتیژی تیشک خستنه سه ر کرده ی فیرکردن: ئەو ستراتیژییانه، که ئەرکی به ستنه وه ی چه مکیک، بیروباوه ریک، یان کومه له چه مکیکه له ریگه ی چالاکییه کی زمانیه وه به شتیکی تر، که پیشتر له میشکدا ناسراوه، یاخود پیناسه کراوه، ئەم کرده یه ش به سی ههنگاو نهجام ده دریت: یه که مجار- ده یه ویت بزانیته: ئەم فیربوونه بو چ نهجام ده دات؟ دواتر- وشه ی په یوه ست بهو چالاکییه دروست ده کات، ئەوجا به ستنه وه که نهجام ده دات، ههروهها ئەم ستراتیژییانه وا له فیرخواز ده کهن، که بریار له سه ر ئەوه بدات، ئاخو به شیوه یه کی گشتی تیشک ده خاته سه ر کرده و چالاکییه کانی فیرکردنی هه ر بابه تیکه

زمانی؟ یاخود ته نیا تیشک دهخاته سهر هه ندیک ماک و لایه نی بابته که، یان تیشک دهخاته سهر هه ردوو لایه نه که به یه که وه؟ جگه له مهش ئەم ستراتیژییانه وا له فیرخواز دهکن، که وا پیش به ره مهینانی رسته و دهر برینه کان به زمانی دووهم، هه ول بدن تیشک بخه نه سهر گوینگرتن له زمانی دووهم. (اکسفورد، ۱۹۹۶، ۱۱۸). هه ره ئەمهش وای کردوو که زمانه وانه کاره کییه کان بانگه وازی ئەوه بکن که پیویسته، له هه ره به نامه یه کی فیترکردنی زمانی دووهمدا، قونای بیدهنگی له سهره تای دهست پیکردنی کرده ی فیترکردنی زمانی دووهم بوونی هه بیته، واته؛ پیویسته، فیرخواز پیش دهست به دهر کرده زمانیهکان بکات، ئەوا تیکرده یه کی باش و گونجایی بو بکریته. (Dulay, et al., 1982, 23).

ب- ستراتیژی ریکخستن و پلاندانان: ئەم ستراتیژییانه چهند ئەرکیک ده بینن، له وانه: تیگه یشتن له کرده ی فیترکردنی زمان، به وهی هه ولکی زور دعات، تا بزانیته، ئەم کرده یه له ریکه ی خویندنه وه و په یوه ندی کردنه وه چون روود دعات؟ به تیگه یشتن له و کرده یه، زانیارییهکانی بو پیشبردنی ئاستی زمانی خو ی به کار ده هیئته، هه روه ها ئەرکی ریکخستن و دانانی خشته ی پوژانه و ژینگه ی خویندن و ریزکردنی وانه و مه شق پیکردنه کان و ئامانجی گشتی و تایه تی داده نیته، هه روه ها ئەو مه به ستانهش دهست نیشانده کات، که به هویانه وه هه ر چالاکییه کی زمانی وهک (گوینگرتن و ئاخوتن و نووسین و خویندنه وه) ئەنجام دعات. ئەرکیکی تری ئەم ستراتیژییانه پلاندانانه بو کرده زمانیهکان، به وهی ئایا هه ر چالاکییه کی زمانی چ ره گه زیکی زمانی پیویسته؟ هه روه ها فیرخواز به هوی ئەم ستراتیژییانه به دوی هه لیک ده گه ریت بو ئەنجامدانی کرده زمانیهکان به زمانی دووهم. وهک: ئاماده بوونی له ئاهه نگیک، که ئاخپوهری په سه نی زمانی دووهمی تیدابیت، تا گفتوگویان له گه ل بکات، یاخود سه یرکردنی فیلمیک به بی

وهرگیزان تا گه شه به ئاستی زمانی دووهمببات.

ت- ستراتژییه هه لسه نگانندی فییرکردن: فییرخواز ئه م ستراتژییه یانه به دوو شیوه به کارده هینیت: یه که میان: بو دهستنیشانکردنی هه له زمانیه کانی له تیگه یشتن و به ره مهینان به زمانی دووهم، هه روه ها ئه و هه لانه ش دهست نیشان دهکات، که به گرنگیان داده نیت و ده بنه هوکار بو له یه کتر نه گه یشتن و ده یه ویت سه رچاوه ی ئه و هه لانه ش دهستنیشان بکات، تاکو هه له کانی که م بکاته وه.

دووهمیان: بو هه لسه نگانندی ئاست و راده ی پیشکه وتنی له کرده ی فییرکردندا به کاری ده هینیت و ده یه ویت له ریگه ی ئه م ستراتژییه یانه خیرایی خویندنه وه و تیگه یشتن و ئاخاوتن و راده ی سه رکه وتنیان دهست نیشان بکات. (اکسفورد، ۱۹۹۶، ۱۱۹-۱۲۱).

۲- ستراتژییه کومه لاتی - Social Strategies: زمان شیوه یه که له شیوه کانی رهفتاری کومه لایه تی و بو په یوه ندیکردن له نیوان تاکه کانی کومه لگه به کارده هینریت و بو باشکردنی په یوه ندیکردن به زمانی دووهم و گه شه دان به شاره زایی ئاخاوتن، فییرخواز په نا ده باته بهر ستراتژییه کومه لایه تییه کان. ستراتژییه کومه لایه تییه کان رولیکی به رچاویان له کرده ی فییرکردنی زماندا ده گیزن و تیشک ده خه نه سه ر ژینگه ی کومه لایه تی و په یوه ندی کردنی زاره کی. ژینگه ی فییربوون و فییرکردنی زمان ژینگه یه کی کومه لایه تییه، له م ژینگه یه دا ماموستا رولیکی کاریگه ری له دروستکردنی په یوه ندی نیوان فییرخوازانیدا هه یه، هه روه ها درک پییرکردنی فییرخواز و خوگونجانندی له گه ل ژینگه ی فییرکردندا رولی سه ره کی له سه رکه وتنی کرده ی فییرکردنی زمانی دووهمدا هه یه. ئه م ستراتژییه یانه هوکارن بو به ره و پیشبردنی کارامه یی هاریکاری کردن له نیوان فییرخوازه کاندا. (Varisoglus, 2016, 983).

ستراتیژییه کومه لایه تییه کان ده کرین به سی پؤل:

آ- ستراتیژی پرسیارکردن به مه به سستی پوونکردنه وه و راستکردنه وهی هه له کانی: فیرخواز ئەم ستراتیژییانه بو پرسیارکردن و داوای دووباره کردنه وهی ئاخاوتن به کارده هینیت، یاخود سه ره له نوێ داپشتنه وهی ده ربینیک له ماموستا و ئاخوهری ره سه نی زمانی دووهم و هاو پۆلیکی که ئاستی زمانه که ی له و باشترینیت، داواده کات، به وهی که به هیواشی ئاخاوتنه که ی بو دووباره بکاته وه و پرسیاری لیکات، ئاخو ده ربینه که ی له رووی ریزمانی و گوکردنه وه ته واوه یان نا؟ فیرخواز به م ستراتیژییانه ده یه ویت ده ربینه کانی دووباره بکاته وه و سه ره له نوێ دایان بریژیته وه، به مه به سستی به ده سه تهینانی فیدباکیک بو سه لماندنی راستی و دروستی نه وهی تیگه یشتوو، ههروه ها داواشیان لیده کات، هه له زمانیه کانی له کاتی هه له کردندا بو راستبکه نه وه، له کاتی نووسینیشدا هه مان ئەم ستراتیژییانه به کارده هینیت. (اکسفورد، ۱۹۹۶، ۱۳۰).

ب- ستراتیژی هاریکاری کردن له گه ل که سانی تر دا: ئەو ستراتیژییانه، که له سه ره بنه مای هاریکاری کردنی فیرخواز له گه ل ده وروبه ردا بنیادنراون. ئەم ستراتیژییانه ته نیا توانای زمانی فیرخوازان باشتر و به هیزتر ناکه ن، به لکو به ها و پیگه ی کومه لایه تی فیرخوازان باشتر ده که ن. ستراتیژییه کانی هاریکاری کردن دوو جوړن: یه که میان: ستراتیژی هاریکاری کردن له گه ل هاو پۆله کانیدا. ئەم ستراتیژییانه بو به هیزکردنی گیانی کیکرکی کردن له نیوان فیرخوازان زمانی دووهم به کارده هینین، بو یه پیویسته، فیرخوازان له ناو پۆلدا بو کومه له ی بچوک دابه شبکرین، تاکو گیانی کیکرکی له نیوانیان بو فیربوونی زمانی دووهم به هیزتر بیت. (کریم، ۲۰۱۹، ۱۵). دووهمیان: ستراتیژی هاریکاری کردن له گه ل قسه پیکه رانی زمانی ره سه ن و فیرخوازان ئاست به رزتردا. ئەم ستراتیژییانه فیرخوازان له ده ره وهی پۆلدا بو

مامه له کردن و کارلیککردن و گفتوگۆکردن، له گهله قسه پیکه رانی ره سه نی زمانی دووهم و فیرخوازانی ئاست بهرتر له خویان به کارده هینن، ههروهها ئهم ستراتژییه، رۆلی به شداربووانی ههه گفتوگۆیهک دیارده کهن و ئاراسته ی ده کهن.

پ- ستراتژی هاسۆزی له گهله کهسانی تره دا: ئهم ستراتژییه
ده بن به دوو پۆل، یه که میان: ستراتژی تیگه یشتن له رۆشنییری قسه پیکه رانی زمانی دووهم، واته؛ ئهم ستراتژییه هه ولێکن بۆ نیشاندانی هاسۆزی له گهله کهسانی تره دا، فیرخواز له ریگه ی ئهم ستراتژییه وه هه ولده دات، له چۆنیه تی کارلیککردنی قسه پیکه رانی ره سه نی زمانی دووهم، له گهله ژینگه ی کومه لایه تی و ئاست و تیروانین و راده ی رۆشنییری کومه له که بگات. دووهمیان: ستراتژی هاسۆزی له گهله بیر و ههستی کهسانی تره دا، فیرخواز له ریگه ی سه رنجدان و تیپینکردنی ره فتاری کهسانی تره وه، ده یه ویت، بیر و ههسته کانیان بزانیته، له وانه ش راسته وخۆ پرسیار له وه که سانه بکات، تا بزانیته بیر و ههستیان چۆنه؟ (اکسفورد، ۱۹۹۶، ۱۳۴).

۳- ستراتژی ویزدانی (کاریگه ری): مه به ست له کاریگه ری
ئاماژه ییه بۆ کرده دهروونییه کان، وهک: هه لچوون، ئاراسته کردن، پالنه ر و به هاکان، بۆیه پیویسته له فیترکردنی زمانی دووهم کار له سه ره ئهم لایه نه دهروونیان بکرین. ستراتژی کاریگه ری کار له سه ره گونجاندنی کرده ی فیترکردنی زمانی دووهم، له گهله ئه وه لایه نه دهروونیانه ده کهن، چونکه ئهم لایانه به شیوه یه کی به هیژ راده ی سه رکه وتن و سه رنه که وتنی فیرخواز له کرده ی فیترکردندا ده ستنیشان ده کهن. فیرخوازی زیرهک له کرده ی فیترکردندا ده توانیته، به شیوه یه کی سه رکه وتوو و باش به سه ره لچوون و ئاراسته کانی زالیته، تاکو باشتر فیتریهت. (Wenden, 1986, 186-205). براون باوه ری وایه، که

دهستنیشان کردنی ستراتیژی ویژدانی زور قورسه، چونکه ئەم ستراتیژیانه فراوان و بلاون و تیکه‌لی چەند رەگەزیک و لایەنیکی دەروونین. وهک: ۱- ریزگرتنی خود. ۲- ئاراسته‌کان. ۳- پالنه‌ره‌کان. ۴- دلەپاوکێ. ۵- داچله‌کینی رۆشنیری. ۶- ریگریکردن. ۷- سه‌رکیشی. ۸- رازیبوون به ناروونی. (Brown, 2007, 126-127).

ئۆکسفۆرد باوه‌ریوایه، ده‌توانریت، ئەم ستراتیژیانه ده‌ستنیشان و پۆلین بکرین و بۆ سی کۆمه‌له پۆلینیان ده‌کات، که بریتین له: ۱- ستراتیژی که مکردنه‌وه‌ی ئاستی دلەپاوکێ.

ب- ستراتیژی هاندانی خود. پ- ستراتیژی ده‌ستنیشان کردنی ئاستی هه‌لچوون.

آ- ستراتیژی که مکردنه‌وه‌ی ئاستی دلەپاوکێ: ئەم ستراتیژیانه له سی جور ستراتیژی له‌خۆ ده‌گرن، یه‌که‌میان: ستراتیژی خاوەکردنه‌وه‌ی ماسولکه سه‌ره‌کییه‌کانی له‌ش، وهک: ماسولکه‌کانی ده‌موچاو و لیو، یاخود ستراتیژی وه‌رگرتنی هه‌ناسه‌یه‌کی قول، یان ستراتیژی بیرکردنه‌وه‌یه‌کی زور بۆ تیشک خستنه‌سه‌ر وینه‌ی هۆشه‌کی یان وینه‌ی ده‌نگی. دووهمیان: ستراتیژی به‌کارهینانی مۆسیقا بۆ نه‌هیشتنی دلەپاوکێ و خاوەکردنه‌وه‌ی جه‌سته و مێشک. سێیه‌میان: ستراتیژی سوده‌رگرتن له پیکه‌نین، ئەم ستراتیژییه بۆ خاوەکردنه‌وه‌ی جه‌سته و مێشک و نه‌هیشتنی دلەپاوکێ به‌کارده‌هینریت، ئەمیش له ریگه‌ی سه‌یرکردنی فیلمی کۆمیدی به‌ زمانی دووهم، یان خویندنه‌وه‌ی چیرۆکی کومیدی، یان گوێگرتن له نوکته و قسه‌ی نه‌سته‌ق به‌ زمانی دووهم.

ب- ستراتیژی هاندانی خود: فیروان ئەم ستراتیژیانه بۆ هاندانی خود و به‌رده‌وامبوونی له‌کرده‌ی فیرواندا به‌کارده‌هینریت، هه‌رچه‌نده زورجار فیروان ئەوه له‌بیرده‌کات، که هاندانی خود باشتترین ریگه‌یه، بۆ به‌رده‌وامبون له‌کرده‌ی فیرواندا، به‌لکو باوه‌ریکی وای بۆ

دروستده بیته، که هاندانی کهسانی تر بوی باشتره له هاندانی خود. ستراتیژییه کانی هاندانی خود به سی شیوه دنوینرین: یه که میان: نووسین و دهر برینی هاندەر بۆ خود، که وایلیده کات، له کاتی فیروکردنا باوه ری به خود زیاتر بیت و ئارامی به دهرونی ببه خشیت. دووهم میان: ستراتیژییه سهرکیشی به ترسه وه له کاتی ئاخاوتندا به زمانی ئامانجار، واته؛ فیروخواز به دواي هه لیک ده گه ریته، بۆ ئه وهی به زمانی دووهم، ئاخاوتن و گفتوگو بکات، سهره رای هه سترکردنی به وهی، که ئه گه ری هه له کردنی له کاتی ئاخاوتندا هه یه، یا خود به شیوه یه کی ده به نگ و نه زان لای ئاخوهرانی ره سه نی زمانی دووهم دهرده که ویت، به لام له گه ل ئه وه شدا، سهرکیشی ده کات، تا به زمانی دووهم قسه بکات. سییه میان: پاداشتی خود، فیروخواز له کاتی ئه نامدانی په یوه ندیه کی سهرکه وتوو به زمانی دووهم، هه ولده دات خوی به شتیک پاداشت بکات، تا بتوانیت، به های ئه م جوړه په یوه ندی کردنا نه و سهرکه وتن تیدا ده ستنیشان بکات.

پ- ده ستنیشان کردنی ئاستی هه لچوون: ئه م ستراتیژییه یارمه تیی فیروخواز و ماموستاش دده دات، تا شاره زای هه ست و پالنه پ و ئاراسته کانی فیروخواز بن. زور جار ئه م لایه نه دهر وونیا نه (هه ست، پالنه پ، ئاراسته کان) به کرده زمانیه کان په یوه ست ده کرین، بویه زانینی ئه و لایه نه دهر وونیا نه یارمه تیی فیروخواز دده دن، تا بتوانیت، کار له لایه نه ویزدانیه کانی بکات و زال بیت به سه ر هه لچوون و ئاراسته خراپه کانی. هه لچوون و ئاراسته و پالنه په کان له ریگه ی ئامازه جه سته ییه کان دهرده خرین، وهک: توپه بوون، ترس و له رز و شله ژان، که ئامازهن بۆ نیشان دانی دهر وون خراپی، هه رچی دلخوشی و گرنگیدان و ئارامیه، ئامازهن بۆ دهر وون باشی. بۆ ده ستنیشان کردنی دهر وون باشی و خراپی فیروخواز، ده توانریت له ریگه ی پرسنامه و

نووسینه وهی ههسته جیاوازهکان به پیی رۆژ و به ره و پیشچوونی له کردهی فیرکردندا دهستنیشان بکرین، ههروهها له رینگهی گفتوگۆکردنی فیرخووان، له گهه مامۆستا و هاو پۆلهکانی، دهتوانریت ئهه ههست و هه لچوونانهی بهرام بهر به کردهی فیرکردندا دهستنیشان بکرین. (اکسفورد، ۱۹۹۶، ۱۲۷-۱۲۸).

بهشی دووهم:

(۱-۲) ستراتیژییه راسته و خۆیییه زمانیهکانی فیربوونی زمانی

کوردی وهک زمانی دووهم:

ستراتیژی راسته و خۆی: ئهه ستراتیژیانه، که په یوهستن به توانستی هۆشهکی و زمانی، فیرخووان بۆ فیربوونی زمانی دووهم به کاریان دههینن، تا بتوانن، زووتر فیری زمانی دووهم بن و به سهه ئهه که موکوپرپانهش زالبن، له کاتی به کارهیتانی زمانی دووهمدا توشیان دهبن. ستراتیژییه زمانیهکانیش پۆلینده کرین، بۆ:

۱- ستراتیژی بیرهیتانه وه. ۲- ستراتیژی کۆزانیی. ۳-

ستراتیژی قهره بوو کرنه وه.

فیرخووانی زمانی کوردی وهک زمانی دووهم، به هه مان شیوهی فیرخووانی ههه زمانیکی دووهم، ستراتیژییه راسته و خۆیهکان به کاردههینن، بۆ زانیی رادهی به کارهیتانی ستراتیژییه زمانیهکانی لای فیربووانی زمانی کوردی وهک زمانی دووهم، به دهستکارییه وه پشت به راپرسییه که به ستراره، که له لایهه ریکا ئۆکسفورد (Oxford 1996) و به شیوهی (7.0) ناسراوه، بۆ فیرخووانی زمانی ئینگلیزی وهک زمانی دووهم ئاماده کراوه. ئهه راپرسییه دا له زیاتر له دوازه تیز و چل لیکۆلینه وه به کارهاتوه. (العبدان & الدویش، ۱۹۹۸، ۱۷۸).

زانباری راپرسییه که: ۱- راپرسییه که له نیو په نجا و سی فیرخووانی

زمانی کوردی له بهشی زمانی کوردی زانکۆی بهغداد کراوه، بیست و ههشت کچ و بیست و پینج کور.

۲- ته مهنی بهشداربووان له نیوان چهغه تا بیست و چهوت سالی بووه، به لام ریژهی زوربهی بهشداربووان له نیوان بیست و یهک تا بیست و چوار سالی بووه، که ژمارهیان سی و چوار فیرخوازه.

۳- زمانی راپرسییه که، زمانی عهره بی بوو.

۴- پیکهاتهی راپرسییه که: راپرسییه که له بیست و نو پرسیار پیکهاتوه، پرسیاره کانی یهک تا نو تاییه تن به ستراتیژییه کانی بیرکردنه وه و به بیرهیتانه وه، ههرچی پرسیاره کانی ده تا بیست و سی تاییه تن به ستراتیژییه کانی به کارهیتانی کرده هوشه کی و کوزانینیه کانه، پرسیاره کانی بیست و چوار تا بیست و نو تاییه تن به ستراتیژییه کانی قهره بووکرنه وهی زانیاره کان، بو ههر پرسیاریکیش له لیستی پرسیاره کانی راپرسییه که دا، پینج ههلبژاردن دانراوه و ههر ههلبژاردهیه که نمرهیه کی تاییه تی ههیه، که له نیوان یهک تا کو پینج نمرهیه و به م شیوهیه:

۱- أفعال ذلك دائما (به ردهوام وا ده که م). (پینج نمره).

۲- أفعال ذلك أغلب الوقت (زوربهی کات وا ده که م). (چوار نمره).

۳- أفعال ذلك احيانا (هه ندی کجار وا ده که م). (سی نمره).

۴- لا أفعال ذلك اغلب الوقت (زوربهی کات وا ناکه م). (دو نمره).

۵- لا أفعال ذلك دائما (به ردهوام وا ناکه م). (یهک نمره).

۵- شیوازی شیکردنه وهی نه نجامه کان: ربیکا ئوکسفورد، بو شیکردنه وهی نه نجامه کانی راپرسییه که، هاوکیشه و پینوانه یه کی داناوه، به هویانه وه راده و ریژه و ئاستی به کارهیتانی ستراتیژییه کان لای فیرخوازی زمانی دووهم دهستنیشان دهکات، شیوازه که به م شیوهیه:

آ- بو دهستنیشان کردنی نمره ی ههر پرسیاریک، هاوکیشه که به م

شیۆهیه:

کۆی نمرەى وەلامى ھەر پرسىاریک

ژمارەى بەشداربووان

ب- بۆ دەستنیشانکردنى راده و ریزهى ھەر جۆریک له جۆرهکانى ستراتیژییەکان، ھاوکیشە که بەم شیۆهیه:

کۆنمرەى وەلامى پرسىارهکانى ھەر جۆریکی ستراتیژییەکان

ژمارەى بەشداربووان × ژمارەى پرسىارهکان ئەو جۆره

ستراتیژییە

پ- ئاست و رادهى بەکارهیتانى ستراتیژییەکانى فیرکردنى زمانی دووهم: بۆ دەستنیشانکردنى ئاست و رادهى بەکارهیتانى ستراتیژییەکان لای فیرخوان، ربیکا ئۆکسفۆرد پینچ ئاستى دەستنیشانکردووه، بەپێى ئەو نمرەى که له ئەنجامى ھاوکیشەى خالى دووهم دەردهچى و ئاستەکان بەم شیۆهیه:

تیکرای نمرەکان	ئاستى بەکارهیتانى ستراتیژییەکان
۵،۰ - ۴،۵	زۆربەرز
۴،۴ - ۳،۵	بەرز
۳،۴ - ۲،۵	ناوهند
۲،۴ - ۱،۵	نزم
۱،۴ - ۱،۰	زۆرنزم

۶- شیکردنەوهى ئەنجامەکانى راپرسى (ستراتیژی راستەوخۆى فیربوونی زمانی کوردی وەک زمانی دووهم): راپرسىە که بیست و نۆ پرسىار لهخۆدهگرئ و بەپێى جۆرى ستراتیژییەکان پۆلینکراون بۆ سئ بەش، که ھەر بەشیکیان کۆمەلێک پرسىار لهخۆدهگرئ، که بەم شیۆهن:

۱- ستراتیژی بیرهیتانەوه: فیرخوازانى فیربوونی زمانی کوردی

وهک زمانی دووهم به پییی ئه م راپرسییه، ستراتژی بیرهینانه وه به ئاستی ناوهند به کاردههینن، به وهی به شداربووان راپرسییه که به ریژهی (۳،۱۴۲) له پینج به کارهیناوه. پرسیاره کانی یهک تا نو تاییه تن به م ستراتژییانه. شیکردنه وهی ئه نجامه کان به م شیوهیه:

پرسیاری یه که م: بیست و دوو فیرخواز وه لامی {افعل نلک دائما (به رده وام وا ده که م)} ایان هه لبژاردوو، که نمره ی وه لامی ئه م هه لبژاردنه (پینج نمره)، بویه: $5 \times 22 = 110$ ، ههروه ها شهش فیرخواز وه لامی {افعل نلک اغلب الوقت (زۆربه ی کات وا ده که م)} ایان هه لبژاردوو، نمره ی وه لامه که (چوار نمره) یه، $4 \times 6 = 24$ ، که چی یازده فیرخواز وه لامی {افعل نلک احیانا (هه ندیکجار وا ده که م)} ایان هه لبژاردوو، که نمره ی وه لامه که (سی نمره) یه، $3 \times 11 = 33$ ، ههروه ها چوار فیرخواز وه لامی {لا افعل نلک اغلب الوقت (زۆربه ی کات وا ناکه م)} ایان هه لبژاردوو و بو هه ر یه کیکیان دو نمره، $2 \times 4 = 8$ ، ده فیرخوزه که ی تر وه لامی {لا افعل نلک دائما (به رده وام وا ناکه م)} ایان هه لبژاردوو و هه ر یه کیکیان (۱ نمره) و هه رده گریت، که کویان ده کاته (۱۰ نمره). کو ی گشتی وه لامه کان: $110 + 24 + 33 + 8 + 10 = 185$. به کو ی گشتی وه لامی پرسیاره که له سه ر کو ی به شداربووانی راپرسییه که، ریژه و ئاستی به کارهینانی ئه م ستراتژییه مان بو دهرده که ویست، که به م شیوهیه: $3, 49 = 53 / 185$.

پرسیاری دووهم: نو فیرخواز وه لامی {افعل نلک دائما (به رده وام وا ده که م)} ایان هه لبژاردوو، $5 \times 9 = 45$ ، ههروه ها سیزده فیرخواز وه لامی {افعل نلک اغلب الوقت (زۆربه ی کات وا ده که م)} ایان هه لبژاردوو، $4 \times 13 = 52$ ، شازده فیرخواز وه لامی {افعل نلک احیانا (هه ندیکجار وا ده که م)} ایان هه لبژاردوو، $3 \times 16 = 48$ ، پینج فیرخواز وه لامی {لا افعل نلک اغلب الوقت (زۆربه ی کات وا ناکه م)} ایان

ههلبژاردوو، $2 \times 5 = 10$ ، ده فیرخواز هکهی تر وهلامی {لا افعال نلک
دائما (بهردهوام و ناکه م)} بیان ههلبژاردوو، $1 \times 10 = 10$. کوی گشتی
وهلامهکان: $10 + 10 + 48 + 52 + 45 = 165$.

ریژه و ئاستی بهکارهینانی ئەم ستراتیژییه بهم شیوهیه: $165 / 53 = 3, 11$.

پرسیاری سییه م: پازده فیرخواز وهلامی {افعل نلک دائما
(بهردهوام و دهکه م)} بیان ههلبژاردوو، $5 \times 15 = 75$ ، ههشت فیرخواز
وهلامی {افعل نلک اغلب الوقت (زۆربهی کات و دهکه م)} بیان
ههلبژاردوو، $4 \times 8 = 32$ ، ههفته فیرخواز وهلامی {افعل نلک احيانا
(ههندیكجار و دهکه م)} بیان ههلبژاردوو، $3 \times 17 = 51$ ، سی فیرخواز
وهلامی {لا افعال نلک اغلب الوقت (زۆربهی کات و ناکه م)} بیان
ههلبژاردوو، $2 \times 3 = 6$ ، ده فیرخواز وهلامی {لا افعال نلک دائما
(بهردهوام و ناکه م)} بیان ههلبژاردوو، $1 \times 10 = 10$. کوی گشتی
وهلامهکان: $10 + 6 + 51 + 32 + 75 = 174$. $174 / 53 = 3, 28$.

پرسیاری چواره م: پازده فیرخواز وهلامی {افعل نلک دائما
(بهردهوام و دهکه م)} بیان ههلبژاردوو، $5 \times 15 = 75$ ، ههفته فیرخواز
وهلامی {افعل نلک اغلب الوقت (زۆربهی کات و دهکه م)} بیان
ههلبژاردوو، $4 \times 17 = 68$ ، یازده فیرخواز وهلامی {افعل نلک احيانا
(ههندیكجار و دهکه م)} بیان ههلبژاردوو، $3 \times 11 = 33$ ، دو فیرخواز
وهلامی {لا افعال نلک اغلب الوقت (زۆربهی کات و ناکه م)} بیان
ههلبژاردوو، $2 \times 2 = 4$ ، ههشت فیرخواز وهلامی {لا افعال نلک دائما
(بهردهوام و ناکه م)} بیان ههلبژاردوو، $1 \times 8 = 8$. کوی گشتی
وهلامهکان: $8 + 4 + 33 + 68 + 75 = 188$. $188 / 53 = 3, 54$.

ئەم ستراتیژییه له نیو ستراتیژییه کانی تری بیرهینانه وه زیاتر
بهکارهاتوو و ئاستی بهرزتره.

پرسیاری پینجه م: نو فیرخواز وهلامی {افعل نلک دائما (به رده وام وا ده که م)} بیان ههلبژاردوو، $5 \times 9 = 45$ ، چوار فیرخواز وهلامی {افعل نلک اغلب الوقت (زۆربهی کات وا ده که م)} بیان ههلبژاردوو، $4 \times 4 = 16$ ، حه قده فیرخواز وهلامی {افعل نلک احیانا (هه ندی کجار وا ده که م)} بیان ههلبژاردوو، $3 \times 17 = 51$ ، ههشت فیرخواز وهلامی {لا افعل نلک اغلب الوقت (زۆربهی کات وا ناکه م)} بیان ههلبژاردوو، $2 \times 8 = 16$ ، پازده فیرخواز وهلامی {لا افعل نلک دائما (به رده وام وا ناکه م)} بیان ههلبژاردوو، $1 \times 15 = 15$. کۆی گشتی وهلامه کان: $143 = 15 + 16 + 51 + 16 + 45$ ، $2,69 = 53 / 143$.

پرسیاری شه شه م: ههشت فیرخواز وهلامی {افعل نلک دائما (به رده وام وا ده که م)} بیان ههلبژاردوو، $5 \times 8 = 40$ ، دوازده فیرخواز وهلامی {افعل نلک اغلب الوقت (زۆربهی کات وا ده که م)} بیان ههلبژاردوو، $4 \times 12 = 48$ ، سیزده فیرخواز وهلامی {افعل نلک احیانا (هه ندی کجار وا ده که م)} بیان ههلبژاردوو، $3 \times 13 = 39$ ، پینج فیرخواز وهلامی {لا افعل نلک اغلب الوقت (زۆربهی کات وا ناکه م)} بیان ههلبژاردوو، $2 \times 5 = 10$ ، پازده فیرخواز وهلامی {لا افعل نلک دائما (به رده وام وا ناکه م)} بیان ههلبژاردوو، $1 \times 15 = 15$. کۆی گشتی وهلامه کان: $152 = 15 + 10 + 39 + 48 + 40$ ، $2,86 = 53 / 152$.

پرسیاری هه وه م: شهش فیرخواز وهلامی {افعل نلک دائما (به رده وام وا ده که م)} بیان ههلبژاردوو، $5 \times 6 = 30$ ، شهش فیرخواز وهلامی {افعل نلک اغلب الوقت (زۆربهی کات وا ده که م)} بیان ههلبژاردوو، $4 \times 6 = 24$ ، شانزده فیرخواز وهلامی {افعل نلک احیانا (هه ندی کجار وا ده که م)} بیان ههلبژاردوو، $3 \times 16 = 48$ ، پازده فیرخواز وهلامی {لا افعل نلک اغلب الوقت (زۆربهی کات وا ناکه م)} بیان ههلبژاردوو، $2 \times 15 = 30$ ، ده فیرخواز وهلامی {لا افعل نلک دائما

(به‌رده‌وام وا ناکه‌م) {ایان هه‌لبژاردوو، $10 = 1 \times 10$. کۆی گشتی
وه‌لامه‌کان: $30 + 24 + 48 + 30 = 10 + 30 + 48 + 24 = 142$. $53 / 142 = 2,67$.
ئه‌م ستراتیژییه له‌نیو ستراتیژییه‌کانی تری بیره‌ینانه‌وه له
هه‌موویان که‌متر به‌کارهاتوو.

پرسیاری هه‌شته‌م: دوازده فیرخواز وه‌لامی {افعل نلک دائما
(به‌رده‌وام وا ده‌که‌م) {ایان هه‌لبژاردوو، $60 = 5 \times 12$ ، چوارده فیرخواز
وه‌لامی {افعل نلک اغلب الوقت (زۆربه‌ی کات وا ده‌که‌م) {ایان
هه‌لبژاردوو، $56 = 4 \times 14$ ، شازده فیرخواز وه‌لامی {افعل نلک اخیانا
(هه‌ندی‌کجار وا ده‌که‌م) {ایان هه‌لبژاردوو، $48 = 3 \times 16$ ، چوار فیرخواز
وه‌لامی {لا افعل نلک اغلب الوقت (زۆربه‌ی کات وا ناکه‌م) {ایان
هه‌لبژاردوو، $8 = 2 \times 4$ ، هه‌وت فیرخواز وه‌لامی {لا افعل نلک دائما
(به‌رده‌وام وا ناکه‌م) {ایان هه‌لبژاردوو، $7 = 1 \times 7$. کۆی گشتی
وه‌لامه‌کان: $60 + 56 + 48 + 8 + 7 = 179$. $53 / 179 = 3,37$.

پرسیاری نۆیه‌م: پازده فیرخواز وه‌لامی {افعل نلک دائما (به‌رده‌وام
وا ده‌که‌م) {ایان هه‌لبژاردوو، $75 = 5 \times 15$ ، هه‌ژده فیرخواز وه‌لامی {افعل
نلک اغلب الوقت (زۆربه‌ی کات وا ده‌که‌م) {ایان هه‌لبژاردوو، $48 = 4 \times 12$
، هه‌شت فیرخواز وه‌لامی {افعل نلک اخیانا (هه‌ندی‌کجار وا
ده‌که‌م) {ایان هه‌لبژاردوو، $24 = 3 \times 8$ ، چوار فیرخواز وه‌لامی {لا افعل
نلک اغلب الوقت (زۆربه‌ی کات وا ناکه‌م) {ایان هه‌لبژاردوو، $8 = 2 \times 4$ ،
هه‌شت فیرخواز وه‌لامی {لا افعل نلک دائما (به‌رده‌وام وا ناکه‌م) {ایان
هه‌لبژاردوو، $8 = 1 \times 8$. کۆی گشتی وه‌لامه‌کان: $75 + 72 + 48 + 8 + 8 = 201$
، $53 / 201 = 3,52$.

پرسیاری به‌کاره‌ینانی ستراتیژی بیره‌ینانه‌وه لای فیرخوازانی
فیربوونی زمانی کوردی بریتییه، له: کۆی نمره‌ی وه‌لام دانه‌وه‌ی
پرسیاره‌کانی یه‌ک تا نۆیه له‌سه‌ر ژماره‌ی به‌شداربوانی راپرسیه‌که و

ژماره ي پرسياره كانه:

كوئمره ي وهلامى پرسياره كانى هه ر جوړيكي ستراتيجييه كان

ژماره ي به شداربووان × ژماره ي پرسياره كان ئه و جوړه ستراتيجييه

$$= 187 + 179 + 142 + 102 + 143 + 188 + 174 + 165 + 185$$

۱۰۱۵

$$= 9 \times 53 / 1015$$

نموته ي پرسياره كانى ستراتيجييكاني بيرهينتاوه				
الاسئلة	لا افعل دلك دانما	لا افعل ذلك اغلب الوقت	افعل ذلك احيانا	افعل ذلك دائما
1- انا احاول ان اجد علاقات بين ما اعرفه بالفعل و الاشياء الجديدة التي اتعلمها باللغة الكوردية. - همولددم؛ پاموئدى له نوان نامى شتاهى دميانم و نامى شتاهى كه به زمانى كوردى فيزياددم، بدوزماموه.				
2- انا اضع الكلمات الجديدة في جمل اللغة الكوردية حتى اتذكرها. - من وشه نوييه كان، به زمانى كوردى له رستمان دادنيم، تا پاميرمينتاوه.				
3- انا اربط بين صوت الكلمة الجديدة في اللغة الكوردية و صورة معينة او خيال في ذهني لنفس الكلمة حتى استطع تذكرها. - من وشه نويى زمانى كوردى، له ميژكمدا به وينهيمى دياركراو، يان به نامنيزشاهيمك ده بستمموه، تا پاميرمينتاوه.				
4- انا اتذكر الكلمة الجديدة في اللغة الكوردية بعمل صورة ذهنية لموقف معين يمكن ان تستخدم فيه تلك الكلمة. - من وشه نويى زمانى كوردى، له ريجه ي دروستكردى وينهيمى هوشهيمى بى بارتيكى دياركراو، كه تيدا بهكارده هينري، پاميرديتاوه.				
5- انا استخدم السجع لتذكر الكلمات الجديدة في اللغة الكوردية. - من هاودشگ بى بيرهاتموه ي وشه نوييه كانى زمانى كوردى بهكارده هينيم.				
6- انا اقوم بتمثيل الكلمات الجديدة في اللغة الكوردية. - من تواندن بى وشه نوييه كانى زمانى كوردى دكهم.				
7- انا استخدم بطاقات لتذكر الكلمات الجديدة في اللغة الكوردية. - من بى پاميرمينتاوه ي وشه نوييه كانى زمانى كوردى، كفته وشه بهكارده هينيم.				
8- انا اراجع بصورة منتظمة دروس اللغة الكوردية. - من به شيوخهيمى ريكرخراو پنداجونموه بى وانمكاني زمانى كوردى دكهم.				
9- انا اتذكر الكلمات أو العبارات الجديدة في اللغة الكوردية. - من وشه و دهريرينه نوييه كانى زمانى كوردى پاميرديتاوه.				

۲- ستراتيجي كوزانيني: به شداربووانى راپرسيه كه، ئه م

ستراتيجييه به شيويه كي زياتر له چاو ستراتيجييه كانى ترى

راسته وخوييه كان و به ريژه ي (۳،۱۹۵) به كارهيناوه. پرسياره كانى ده تا

بيست و سى تاييه تن به ستراتيجييه كوزانيني كان، ئه نجامه كانيشيان به م

شیوه یه:

پرسیاری دهیه م: سیزده فیرخواز وهلامی {افعل نلک دائما (بهردهوام وا دهکه م)} بیان هلبژاردووه، واته $5 \times 13 = 65$ ، ده فیرخواز وهلامی {افعل نلک اغلب الوقت (زۆربهی کات وا دهکه م)} بیان هلبژاردووه، $4 \times 10 = 40$ ، یازده فیرخواز وهلامی {افعل نلک اخیانا (هندی کجار وا دهکه م)} بیان هلبژاردووه، $3 \times 11 = 33$ ، 8 فیرخواز وهلامی {لا افعل نلک اغلب الوقت (زۆربهی کات وا ناکه م)} بیان هلبژاردووه، $2 \times 8 = 16$ ، یازده فیرخواز وهلامی {لا افعل نلک دائما (بهردهوام وا ناکه م)} بیان هلبژاردووه، $1 \times 11 = 11$. کۆی گشتی وهلامه کان: $165 = 11 + 16 + 33 + 40 + 65$. $165 = 53 / 11$.

پرسیاری یازده م: دوازده فیرخواز وهلامی {افعل نلک دائما (بهردهوام وا دهکه م)} بیان هلبژاردووه، $5 \times 12 = 60$ ، ههشت فیرخواز وهلامی {افعل نلک اغلب الوقت (زۆربهی کات وا دهکه م)} بیان هلبژاردووه، $4 \times 8 = 32$ ، ههڤده فیرخواز وهلامی {افعل نلک اخیانا (هندی کجار وا دهکه م)} بیان هلبژاردووه، $3 \times 17 = 51$ ، شهس فیرخواز وهلامی {لا افعل نلک اغلب الوقت (زۆربهی کات وا ناکه م)} بیان هلبژاردووه، $2 \times 6 = 12$ ، ده فیرخواز وهلامی {لا افعل نلک دائما (بهردهوام وا ناکه م)} بیان هلبژاردووه، $1 \times 10 = 10$. کۆی گشتی وهلامه کان: $165 = 10 + 12 + 51 + 32 + 60$. $165 = 53 / 11$.

پرسیاری دوازده م: شازده فیرخواز وهلامی {افعل نلک دائما (بهردهوام وا دهکه م)} بیان هلبژاردووه، $5 \times 16 = 80$ ، ده فیرخواز وهلامی {افعل نلک اغلب الوقت (زۆربهی کات وا دهکه م)} بیان هلبژاردووه، $4 \times 10 = 40$ ، چوارده فیرخواز وهلامی {افعل نلک اخیانا (هندی کجار وا دهکه م)} بیان هلبژاردووه، $3 \times 14 = 42$ ، چوار فیرخواز وهلامی {لا افعل نلک اغلب الوقت (زۆربهی کات وا ناکه م)} بیان هلبژاردووه، $2 \times 4 = 8$.

نۆ فیرخواز وهلامی {لا افعل نلک دائما (بهردهوام وا ناکه م)} بیان
 ههلبژاردوو، $9 = 1 \times 9$. کۆی گشتی وهلامهکان: $80 + 40 + 42 + 8 + 9 = 179$.
 $3,37 = 53 / 179$

پرسیاری سیزدهم: ده فیرخواز وهلامی {افعل نلک دائما (بهردهوام
 وا دهکه م)} بیان ههلبژاردوو، $50 = 5 \times 10$. ده فیرخواز وهلامی {افعل
 نلک اغلب الوقت (زۆربهی کات وا دهکه م)} بیان ههلبژاردوو، $40 = 4 \times 10$.
 بیست و یهک فیرخواز وهلامی {افعل نلک احيانا (ههندیكجار وا
 دهکه م)} بیان ههلبژاردوو، $63 = 3 \times 21$. پینج فیرخواز وهلامی {لا افعل
 نلک اغلب الوقت (زۆربهی کات وا ناکه م)} بیان ههلبژاردوو، $10 = 2 \times 5$.
 ههوت فیرخواز وهلامی {لا افعل نلک دائما (بهردهوام وا ناکه م)} بیان
 ههلبژاردوو، $7 = 1 \times 7$. کۆی گشتی وهلامهکان:
 $3,20 = 53 / 170$. $170 = 7 + 10 + 63 + 40 + 50$

پرسیاری چواردهم: یازده فیرخواز وهلامی {افعل نلک دائما
 (بهردهوام وا دهکه م)} بیان ههلبژاردوو، $75 = 5 \times 15$. نۆ فیرخواز وهلامی
 {افعل نلک اغلب الوقت (زۆربهی کات وا دهکه م)} بیان ههلبژاردوو،
 $36 = 4 \times 9$. چوارده فیرخواز وهلامی {افعل نلک احيانا (ههندیكجار وا
 دهکه م)} بیان ههلبژاردوو، $42 = 3 \times 14$. نۆ فیرخواز وهلامی {لا افعل
 نلک اغلب الوقت (زۆربهی کات وا ناکه م)} بیان ههلبژاردوو، $18 = 2 \times 9$.
 شهش فیرخواز وهلامی {لا افعل نلک دائما (بهردهوام وا ناکه م)} بیان
 ههلبژاردوو، $6 = 1 \times 6$. کۆی گشتی وهلامهکان: $75 + 36 + 42 + 18 + 6 = 177$.
 $3,33 = 53 / 177$

پرسیاری یازدهم: یازده فیرخواز وهلامی {افعل نلک دائما
 (بهردهوام وا دهکه م)} بیان ههلبژاردوو، $55 = 5 \times 11$. نۆ فیرخواز وهلامی
 {افعل نلک اغلب الوقت (زۆربهی کات وا دهکه م)} بیان ههلبژاردوو،
 $36 = 4 \times 9$. یازده فیرخواز وهلامی {افعل نلک احيانا (ههندیكجار وا

دهکه م) {ایان ههلبژاردوو، ، $33 = 3 \times 11$ ، ده فیرخواز وهلامی {لا افعل
ذلک اغلب الوقت (زۆربهی کات وا ناکه م) {ایان ههلبژاردوو، $20 = 2 \times 10$
، دوازده فیرخواز وهلامی {لا افعل ذلک دائما (بهردهوام وا
ناکه م) {ایان ههلبژاردوو، $12 = 1 \times 12$. کۆی گشتی وهلامهکان:
 $2,94 = 53 / 156$. $156 = 12 + 20 + 33 + 36 + 55$

پرسیاری شازدهم: دوازده فیرخواز وهلامی {افعل ذلک دائما
(بهردهوام وا دهکه م) {ایان ههلبژاردوو، $60 = 5 \times 12$ ، سیزده فیرخواز
وهلامی {افعل ذلک اغلب الوقت (زۆربهی کات وا دهکه م) {ایان
ههلبژاردوو، $52 = 4 \times 13$ ، نۆزده فیرخواز وهلامی {افعل ذلک اخیانا
(ههندیكجار وا دهکه م) {ایان ههلبژاردوو، ، $57 = 3 \times 19$ ، پینج فیرخواز
وهلامی {لا افعل ذلک اغلب الوقت (زۆربهی کات وا ناکه م) {ایان
ههلبژاردوو، $10 = 2 \times 5$ ، چوار فیرخواز وهلامی {لا افعل ذلک دائما
(بهردهوام وا ناکه م) {ایان ههلبژاردوو، $4 = 1 \times 4$. کۆی گشتی
وهلامهکان: $3,45 = 53 / 183$. $183 = 4 + 10 + 57 + 52 + 60$

پرسیاری چهدهم: چوار فیرخواز وهلامی {افعل ذلک دائما
(بهردهوام وا دهکه م) {ایان ههلبژاردوو، $20 = 5 \times 4$ ، ههوت فیرخواز
وهلامی {افعل ذلک اغلب الوقت (زۆربهی کات وا دهکه م) {ایان
ههلبژاردوو، $28 = 4 \times 7$ ، یازده فیرخواز وهلامی {افعل ذلک اخیانا
(ههندیكجار وا دهکه م) {ایان ههلبژاردوو، ، $45 = 3 \times 15$ ، چوارده
فیرخواز وهلامی {لا افعل ذلک اغلب الوقت (زۆربهی کات وا ناکه م) {ایان
ههلبژاردوو، $28 = 2 \times 14$ ، سیزده فیرخواز وهلامی {لا افعل ذلک دائما
(بهردهوام وا ناکه م) {ایان ههلبژاردوو، $13 = 1 \times 13$. کۆی گشتی
وهلامهکان: $2,52 = 53 / 134$. $134 = 13 + 28 + 45 + 28 + 20$

فیرخوازن ئەم ستراتیژییهیان له ههموو ستراتیژییه کۆزانین و
راسته و خوییهکان که متر به کارهیناوه.

پرسیاری ههژدهم: حه قده فیرخواز وهلامی {افعل نلک دائما (بهردهوام وا دهکه م)} بیان ههلبژاردوو، $85 = 5 \times 17$ ، دوازده فیرخواز وهلامی {افعل نلک اغلب الوقت (زۆربهی کات وا دهکه م)} بیان ههلبژاردوو، $48 = 4 \times 12$ ، پازده فیرخواز وهلامی {افعل نلک اخیانا (ههندیکجار وا دهکه م)} بیان ههلبژاردوو، $45 = 3 \times 15$ ، پینج فیرخواز وهلامی {لا افعل نلک اغلب الوقت (زۆربهی کات وا ناکه م)} بیان ههلبژاردوو، $10 = 2 \times 5$ ، چوار فیرخواز وهلامی {لا افعل نلک دائما (بهردهوام وا ناکه م)} بیان ههلبژاردوو، $4 = 1 \times 4$ ، کوی گشتی وهلامهکان: $192 = 4 + 10 + 45 + 48 + 85$. $192 = 53 / 192$. $3, 62 = 53$

بهشداربووانی راپرسییه که، ئەم ستراتژییهیان له هه موو ستراتژییه راسته و خوییه کانی فیربونی زمانی کوردییان به کارهیناوه.

پرسیاری نۆزدهم: سیزده فیرخواز وهلامی {افعل نلک دائما (بهردهوام وا دهکه م)} بیان ههلبژاردوو، $65 = 5 \times 13$ ، ههشت فیرخواز وهلامی {افعل نلک اغلب الوقت (زۆربهی کات وا دهکه م)} بیان ههلبژاردوو، $32 = 4 \times 8$ ، بیست و یهک فیرخواز وهلامی {افعل نلک اخیانا (ههندیکجار وا دهکه م)} بیان ههلبژاردوو، $63 = 3 \times 21$ ، حهفت فیرخواز وهلامی {لا افعل نلک اغلب الوقت (زۆربهی کات وا ناکه م)} بیان ههلبژاردوو، $14 = 2 \times 7$ ، چوار فیرخواز وهلامی {لا افعل نلک دائما (بهردهوام وا ناکه م)} بیان ههلبژاردوو، $4 = 1 \times 4$ ، کوی گشتی وهلامهکان: $178 = 4 + 14 + 63 + 32 + 65$. $178 = 53 / 178$. $3, 35 = 53$

پرسیاری بیسته م: حهفت فیرخواز وهلامی {افعل نلک دائما (بهردهوام وا دهکه م)} بیان ههلبژاردوو، $35 = 5 \times 7$ ، دوازده فیرخواز وهلامی {افعل نلک اغلب الوقت (زۆربهی کات وا دهکه م)} بیان ههلبژاردوو، $48 = 4 \times 12$ ، شانزده فیرخواز وهلامی {افعل نلک اخیانا (ههندیکجار وا دهکه م)} بیان ههلبژاردوو، $48 = 3 \times 16$ ، سیزده فیرخواز وهلامی {لا افعل نلک اغلب الوقت (زۆربهی کات وا ناکه م)} بیان

ههلبژاردوو، $26 = 2 \times 13$ ، پینج فیرخواز وهلامی {لا افعل نلک دائما (بهردهوام و ناکه م)} بیان ههلبژاردوو، $5 = 1 \times 5$. کوی گشتی وهلامه کان: $305 = 53 / 162$. $162 = 5 + 26 + 48 + 48 + 35$.

پرسیاری بیست و یه که م: دوازده فیرخواز وهلامی {افعل نلک دائما (بهردهوام و ده که م)} بیان ههلبژاردوو، $60 = 5 \times 12$ ، یازده فیرخواز وهلامی {افعل نلک اغلب الوقت (زۆربه ی کات و ده که م)} بیان ههلبژاردوو، $44 = 4 \times 11$ ، حه قده فیرخواز وهلامی {افعل نلک احیانا (هه ندیکجار و ده که م)} بیان ههلبژاردوو، $51 = 3 \times 17$ ، ههشت فیرخواز وهلامی {لا افعل نلک اغلب الوقت (زۆربه ی کات و ناکه م)} بیان ههلبژاردوو، $16 = 2 \times 8$ ، پینج فیرخواز وهلامی {لا افعل نلک دائما (بهردهوام و ناکه م)} بیان ههلبژاردوو، $5 = 1 \times 5$. کوی گشتی وهلامه کان: $332 = 53 / 176$. $176 = 5 + 16 + 51 + 44 + 60$.

پرسیاری بیست و دووه م: نو فیرخواز وهلامی {افعل نلک دائما (بهردهوام و ده که م)} بیان ههلبژاردوو، $45 = 5 \times 9$ ، نو فیرخواز وهلامی {افعل نلک اغلب الوقت (زۆربه ی کات و ده که م)} بیان ههلبژاردوو، $36 = 4 \times 9$ ، بیست فیرخواز وهلامی {افعل نلک احیانا (هه ندیکجار و ده که م)} بیان ههلبژاردوو، $60 = 3 \times 20$ ، پینج فیرخواز وهلامی {لا افعل نلک اغلب الوقت (زۆربه ی کات و ناکه م)} بیان ههلبژاردوو، $10 = 2 \times 5$ ، ده فیرخواز وهلامی {لا افعل نلک دائما (بهردهوام و ناکه م)} بیان ههلبژاردوو، $10 = 1 \times 10$. کوی گشتی وهلامه کان: $303 = 53 / 161$. $161 = 10 + 10 + 60 + 36 + 45$.

پرسیاری بیست و سینییه م: یازده فیرخواز وهلامی {افعل نلک دائما (بهردهوام و ده که م)} بیان ههلبژاردوو، $55 = 5 \times 11$ ، ده فیرخواز وهلامی {افعل نلک اغلب الوقت (زۆربه ی کات و ده که م)} بیان ههلبژاردوو، $40 = 4 \times 10$ ، بیست فیرخواز وهلامی {افعل نلک احیانا (هه ندیکجار و ده که م)} بیان ههلبژاردوو، $60 = 3 \times 20$ ، شهش فیرخواز وهلامی {لا

افعل ذلك اغلب الوقت (زۆر بەی کات و ناكەم) {یان هەلبژاردوو، ۲×۶ = ۱۲، شەش فیرخواز وەلامی {لا افعل ذلك دائما (بەردەوام و ناكەم) {یان هەلبژاردوو، ۱×۶ = ۶. كۆی گشتی وەلامەكان: ۵۵+۴۰+۶۰+۱۲+۶ = ۱۷۳. ۱۷۳ / ۱۷۳ = ۵۳ / ۲۶ = ۳.

پادەى بەكارهینانی ستراتیژی کۆزانینی، بەم شیوەیە:

$$+۱۷۶+۱۶۲+۱۷۸+۱۹۲+۱۳۴+۱۸۳+۱۵۶+۱۷۷+۱۷۰+۱۷۹+۱۶۵+۱۶۵ = ۲۳۷۱$$

$$.۲۳۷۱ = ۱۷۳+۱۶۱$$

$$.۳،۱۹۵ = ۱۴×۵۳/۲۳۷۱$$

نموته‌ی پرسیارەکانی ستراتیژیە کۆزانینیەکان				
				10- انا اكتب أو أقول الكلمات الجديدة في اللغة الكوردية مرات عديدة. - من چەند جارێک وشە نوێیەکانی زمانی کوردی دئوسامو و دیکۆینامو.
				11- انا أحاول أن أتكلّم كما يتحدث المتحدثون الأصليون للغة الكوردية. - من هەولەدەم، بە هەمان شێوەی قسەیکەرانێ رەسەنی زمانی کوردی، قسەیکەم.
				12- انا أتدرب على نطق أصوات في اللغة الكوردية. - من پراھێنان لەسەر گۆکردنی دنگەکانی زمانی کوردی دیکەم.
				13- انا أستخدّم الكلمات التي أعرفها باللغة الكوردية بطرق مختلفة. - من نام و شتەى زمانی کوردی، کە دەیانزانم، بە ڕێگەى جیا جیا بەکاریدەهێنم.
				14- انا أحرص على أبدا حوارات باللغة الكوردية بطرق مختلفة. - من وریام لە دەستیکردنی گفتوگۆکردن بە زمانی کوردی، بە شێوازی جیا جیا.
				15- انا أشاهد برامج التلفزيون أو أفلام الناطقة باللغة الكوردية. - من سەیری فیلم و پەرتەسەى تەلەفزیۆنی بە زمانی کوردی دیکەم.
				16- انا أقرأ من أجل المتعة باللغة الكوردية. - من بۆ چێژ و فرگرتن بە زمانی کوردی دیکۆینامو.
				17- انا اكتب ملاحظات أو خطابات أو رسائل أو تقارير باللغة الكوردية. - من تێبینییەکانم، یان وتارەکانم، یان نامەکانم، یان راپۆرتەکانم بە زمانی کوردی دەنوسم.
				18- انا ألقى نظرة عامة سريعة على القطعة التي أقرأها باللغة الكوردية. ثم أعود وأقرأها مرة أخرى ببطء. - من بە خێرای چاوی دەقە دەخشینم، کە بە زمانی کوردی دیکۆینامو، نوێتەر جارێکی بە وردی دیکۆینامو.
				19- انا أبحث عن الكلمات الموجودة في لغتي الام والتي تتشابه مع كلمات في اللغة الكوردية. - من بە دواى نام و شتە دەگەڕێم، کە لە زمانی دایکەم هەمە و هەوشنۆی وشەکانی زمانی کوردین.
				20- انا أحاول أن أجد أنماط تركيبية في اللغة الكوردية. - من هەولەدەم؛ شێوەی ڕۆتەکانی زمانی کوردی بدۆزم.
				21- انا قد أعرف معنى كلمة ما باللغة الكوردية بتقسيمها الى أجزاء معنى كل جزء منها. - من لەوانەى لە ڕێگەى دا بەشبوونی وشە بۆ بەشەکانی، واتای بزانم.
				22- أحاول أن لا أقوم بالترجمة الحرفية. - هەولەدەم؛ وەرگێرانێ وشە بە وشە نەیکەم.
				23- انا أقوم بتلخيص ما أقرأه أو أسمع باللغة الكوردية. - من هەلەدستم بە پوختکردنی نەوی دیکۆینامو، یان نەوی بە زمانی کوردی دەپێستم.

۳- ستراتژی قه ره بوو کر نه وه: فیرخوازی فیربوونی زمانی کوردی وهک زمانی دووهم، ئەم ستراتژییانیان به شیوهیه کی مامناوهند به کارهیناوه و ریژهی به کارهینانی ئەم ستراتژییانیان له ئاستی ناوهنده و (۳،۱۸۵) له پینچ به کارهیناوه. پرسیاره کانی بیست و چوار تا بیست و نۆ تایبه تن بهو ستراتژییانیان، ئەنجامه کانیان بهم شیوهیه:

پرسیاری بیست و چوارهم: یازده فیرخواز وهلامی {افعل نلک دائما (بهردهوام وا دهکه م)} ایان ههلبژاردوو، $5 \times 11 = 55$ ، چوارده فیرخواز وهلامی {افعل نلک اغلب الوقت (زۆربهی کات وا دهکه م)} ایان ههلبژاردوو، $4 \times 14 = 56$ ، یازده فیرخواز وهلامی {افعل نلک اخیانا (ههندی کجار وا دهکه م)} ایان ههلبژاردوو، $3 \times 15 = 45$ ، شهش فیرخواز وهلامی {لا افعل نلک اغلب الوقت (زۆربهی کات وا ناکه م)} ایان ههلبژاردوو، $2 \times 6 = 12$ ، ههفت فیرخواز وهلامی {لا افعل نلک دائما (بهردهوام وا ناکه م)} ایان ههلبژاردوو، $1 \times 7 = 7$. کۆی گشتی وهلامهکان: $55 + 56 + 45 + 12 + 7 = 175$. $175 / 175 = 1$.

پرسیاری بیست و پینجهم: نۆ فیرخواز وهلامی {افعل نلک دائما (بهردهوام وا دهکه م)} ایان ههلبژاردوو، $5 \times 9 = 45$ ، یازده فیرخواز وهلامی {افعل نلک اغلب الوقت (زۆربهی کات وا دهکه م)} ایان ههلبژاردوو، $4 \times 15 = 60$ ، سیزده فیرخواز وهلامی {افعل نلک اخیانا (ههندی کجار وا دهکه م)} ایان ههلبژاردوو، $3 \times 13 = 39$ ، ده فیرخواز وهلامی {لا افعل نلک اغلب الوقت (زۆربهی کات وا ناکه م)} ایان ههلبژاردوو، $2 \times 10 = 20$ ، شهش فیرخواز وهلامی {لا افعل نلک دائما (بهردهوام وا ناکه م)} ایان ههلبژاردوو، $1 \times 6 = 6$. کۆی گشتی وهلامهکان: $45 + 60 + 39 + 20 + 6 = 170$. $170 / 167 = 1$.

پرسیاری بیست و شه شهه م: ههشت فیرخواز وهلامی {افعل نلک دائما (بهردهوام وا دهکه م)} ایان ههلبژاردوو، $5 \times 8 = 40$ ، دوازه

فیرخواز وهلامی {افعل نلک اغلب الوقت (زۆربهی کات وا دهکه م)} بیان
 ههلبژاردوو، $4 \times 12 = 48$ ، یازده فیرخواز وهلامی {افعل نلک اهیانا
 (ههندیکجار وا دهکه م)} بیان ههلبژاردوو، $3 \times 11 = 33$ ، یازده فیرخواز
 وهلامی {لا افعل نلک اغلب الوقت (زۆربهی کات وا ناکه م)} بیان
 ههلبژاردوو، $2 \times 11 = 22$ ، یازده فیرخواز وهلامی {لا افعل نلک دائما
 (بهردهوام وا ناکه م)} بیان ههلبژاردوو، $1 \times 11 = 11$. کۆی گشتی
 وهلامهکان: $48 + 33 + 22 + 11 = 114$.
 $114 / 53 = 2,90$

پرسیاری بیست و ههوتهم: یازده فیرخواز وهلامی {افعل نلک
 دائما (بهردهوام وا دهکه م)} بیان ههلبژاردوو، $5 \times 11 = 55$ ، دوازده
 فیرخواز وهلامی {افعل نلک اغلب الوقت (زۆربهی کات وا دهکه م)} بیان
 ههلبژاردوو، $4 \times 12 = 48$ ، یازده فیرخواز وهلامی {افعل نلک اهیانا
 (ههندیکجار وا دهکه م)} بیان ههلبژاردوو، $3 \times 11 = 33$ ، ههوت فیرخواز
 وهلامی {لا افعل نلک اغلب الوقت (زۆربهی کات وا ناکه م)} بیان
 ههلبژاردوو، $2 \times 7 = 14$ ، دوازده فیرخواز وهلامی {لا افعل نلک دائما
 (بهردهوام وا ناکه م)} بیان ههلبژاردوو، $1 \times 12 = 12$. کۆی گشتی
 وهلامهکان: $55 + 48 + 33 + 14 + 12 = 162$.
 $162 / 53 = 3,05$

پرسیاری بیست و ههشته م: نو فیرخواز وهلامی {افعل نلک دائما
 (بهردهوام وا دهکه م)} بیان ههلبژاردوو، $5 \times 9 = 45$ ، سیزده فیرخواز
 وهلامی {افعل نلک اغلب الوقت (زۆربهی کات وا دهکه م)} بیان
 ههلبژاردوو، $4 \times 13 = 52$ ، ههژده فیرخواز وهلامی {افعل نلک اهیانا
 (ههندیکجار وا دهکه م)} بیان ههلبژاردوو، $3 \times 18 = 54$ ، چوار فیرخواز
 وهلامی {لا افعل نلک اغلب الوقت (زۆربهی کات وا ناکه م)} بیان
 ههلبژاردوو، $2 \times 4 = 8$ ، نو فیرخواز وهلامی {لا افعل نلک دائما

(به ردهوام وا ناکه م) ایان هه لَبژاردووه، $9 = 1 \times 9$. کوی گشتی
وه لامه کان: $3,16 = 53 / 168$. $168 = 9 + 8 + 54 + 52 + 45$.

پرسیاری بیست و نویه م: پازده فیرخواز وه لامی {افعل نلک دائما
(به ردهوام وا دهکه م) ایان هه لَبژاردووه، $75 = 5 \times 15$ ، هه شت فیرخواز
وه لامی {افعل نلک اغلب الوقت (زوربهی کات وا دهکه م) ایان
هه لَبژاردووه، $32 = 4 \times 8$ ، بیست و یهک فیرخواز وه لامی {افعل نلک
احیانا (هه ندی کجار وا دهکه م) ایان هه لَبژاردووه، $63 = 3 \times 21$ ، پینج
فیرخواز وه لامی {لا افعل نلک اغلب الوقت (زوربهی کات وا ناکه م) ایان
هه لَبژاردووه، $10 = 2 \times 5$ ، چوار فیرخواز وه لامی {لا افعل نلک دائما
(به ردهوام وا ناکه م) ایان هه لَبژاردووه، $4 = 1 \times 4$. کوی گشتی
وه لامه کان: $3,47 = 53 / 184$. $184 = 4 + 10 + 63 + 32 + 75$.

پادهی به کارهیتانی ستراتیژییه کانی قهره بوو کر نه وه، به م شیوهیه:

$3,176 = 6 \times 53 / 1010$. $1010 = 184 + 168 + 162 + 154 + 167 + 175$

نمونهی پرسیار دکانی ستراتیژییه کانی قهره بوو کر نه وه

				24- انا أقوم بالتخمين لفهم الكلمات غير المألوفة لي في اللغة الكوردية. - من خملاندن بۆ وشه نامۆکاتی زمانی کوردی دهکم، تا تیتاینگم.
				25- عندما أتحدث باللغة الكوردية ولا أجد الكلمة المناسبة فإني أستخدم الإشارات للتعبير عنها. - کاتی به زمانی کوردی گفتوگۆ دهکم و وشهی گونجاو نادۆزمهوه، نمو نامۆه بهکاردههینم، بۆ گۆزارشکردن لێیان.
				26- عندما أتحدث باللغة الكوردية ولا أجد الكلمة المناسبة فإنا أقوم بتحديث كلمات جديدة من تألوفي. - کاتی به زمانی کوردی گفتوگۆ دهکم و وشهی گونجاو نادۆزمهوه، نمو هه لهدستم به داتاشینی وشهی نوێ له دارشتنی خۆم.
				27- أنا أقرأ اللغة الكوردية دون الاستعانة بالقاموس لمعرفة كل كلمة جديدة. - من بهمن پشینهستن به فارههنگ، دق به زمانی کوردی دهخوێمهوه، بۆ زانیی وشه نوێیه کاتی زمانی کوردی.
				28- أنا أحاول أن أتعلم ما سوف يقوله شخص ما أجرى معه حديث باللغة الكوردية. - من هه لهددم؛ خملاندن بۆ قسه کاتی نمو کسه بکه م، که به زمانی کوردی گفتوگۆم له کمال دهکا.
				29- عندما أتحدث باللغة الكوردية ولا أجد الكلمة المناسبة فإني أستخدم كلمة أو عبارة تعني نفس الشيء. - کاتی به زمانی کوردی گفتوگۆ دهکم و وشهی گونجاو نادۆزمهوه، نمو وشه و دربرینی ک بهکاردههینم، که هه مان وائای هه من.

ئاست و رادەى بەکارهێنانى ستراتىژىيە راستەوخۆییەکان بەم

شیوەیە:

کۆى وەلامى هەر سى جۆرى ستراتىژىيەکان

ژمارەى پرسىيارەکان × ژمارەى بەشداربووان

$$۳،۱۸۵ = ۵۳ \times ۲۹ / ۴۸۹۶ \quad .۴۸۹۶ = ۱۰۱۰ + ۲۳۷۱ + ۱۵۱۵$$

ئاست	لادان لە پێوەر	پێژەى بەکارهێنان	ستراتىژى راستەوخۆى
ناوەند	۱،۸۲۴	۳،۱۷۶	ستراتىژى بىرهێنانەوه
ناوەند	۱،۸۰۵	۳،۱۹۵	ستراتىژى کۆزانىنى
ناوەند	۱،۸۲۴	۳،۱۷۶	ستراتىژى قەرەبووکرنەوه
ناوەند	۱،۸۱۵	۳،۱۸۵	کۆ نمرەکان

ئەنجام:

- ۱- رادەى بەکارهێنانى ستراتىژىيە راستەوخۆییەکان لە ئاستى ناوەند دایە، ئەمەش بە ئاستىکى زۆر باش دانانریت بۆ فیربوونی زمانی دووهم، واتە پێرەوى فیربوونی زمانی کوردی زۆر بە لاوازی دەروات.
- ۲- ئاشنانهبوونی مامۆستا و فیرخوازانى ئەم بەشە، بە ستراتىژىيەکانى فیركردنى زمانی دووهم، چونکە ئاشنابوونی مامۆستایان بەو ستراتىژىيانە، دەبیتە هاندەریک بۆ پینیشاندانى فیرخوازانى و هاندانىان بە بەکارهێنانى ئەم ستراتىژىيانە، کە پالپشتن بۆ فیربوونی زمانی دووهم.
- ۳- فیرخوازانى راپرسییەکە زیاتر گرنگیان بە ستراتىژى کۆزانىنى داناوه، لە چاوى ستراتىژىيەکانى تر.

۴- فیرخوازن ستراتیژی (چه‌ند جاره خویندن دیهق به زمانی کوردی) له هه‌موو ستراتیژییه راسته و خوییه کانی تر به کارهیناوه، به‌وهی به ریژهی (۳،۶۲) له پینج به کارهیناوه، به‌لام ستراتیژی (گه‌ران به دوی وشه‌ی هاوشیوهی زمانی کوردی له زمانی دایکیاندا) له هه‌موو ستراتیژییه کانی تر که متر به کارهیناوه و به ریژهی (۲،۵۲) له پینج.

لیستی سه‌چاوه‌کان:

سه‌چاوه‌ی کوردی:

- کریم، ئاسۆ عبدالرحمن (۲۰۱۹)، ستراتیژه کۆزمانه وانیه‌کان له فیربوونی زمانی دووهمدا. تیزی دکتورا/ زانکۆی سلیمانی: کولێجی زمان.

سه‌چاوه‌ی عه‌ره‌بی:

- اکسفورد، ربیکا (۱۹۹۶)، استراتیجیات تعلم اللغة. قاهرة: مكتبة الانجلو المصرية.
- العبدان، عبدالرحمن عبدالعزيز، و الدویش، راشد عبدالرحمن (۱۹۹۸)، استراتیجیات تعلم اللغة العربية بوصفها لغة ثانية. مجلة ام القرى للبحوث العلمية المحكمة.
- النوري، الحسن عبد (۲۰۱۶)، استراتیجیات تعلم اللغة و صنفاتها و طرائق تدریسها. مجلة علوم التربية.
- شحاتة، حسن، و النجار، زینب (۲۰۰۳)، معجم المصطلحات التربوية و النفسية. قاهرة: الدار المصرية اللبنانية.

سه‌چاوه‌ی ئینگلیزی:

- Brown, H. D., (2007). Principles of Language learning and Teaching. Fifth edition ed. New Jersey: Pearson Education.
- Chamot, A. U., (2005). Language learning strategy instruction: Current issues and reseach. Annual Review of Applied Linguistics, Volume 25.
- Chamot, A. U., O'Malley, J. M., Kupper, L. & Impink-Hernandez, M. V., (1987). A study of learning strategies in foreign language instruction, Washington, DC: InterAmerica research Associates.
- Cohen, A. D., (1998). Strategies in Learning and using a second language.

Harlow: Longman.

- Danserean, D. F., (1985). Learning strategy reseach. In: Thinking and Learning Skill: Relating Learning to basic research. New York: Routledge.
- Dulay, H., Burt, M. & Krashen, S., (1982). Language Two. New York: Oxford University.
- Hardan, A. A., (2013). Language Learning Strategies: A general Overview. Procedia.
- Montano-Gonzales, J. X., (2017). Learning Strategies in Second Language Acquisition. US-Chino Foreign Language, Volume 15.
- O'Malley, J. M. & Chamot, A. U., (1995). Learning Strategies in Second Language Acquisition. 4th edition ed. Cambridge: Cambridge University Press.
- Rubin, J., (1987). Learner stratigies: Theoretical assumption, research history and typology. In: Learner Strategies in Second Language. New Jersey: Prentice-Hall.
- Stern, H. H., (1992). Issue and Options in Leanguage Teaching. Oxford: Oxford University Press.
- Varisoglus, M. C., (2016). The importance of strategies of social language learning and cooperative learning in the process of teaching Turkish as a foreign language. academic journal.
- Wenden, A. L., (1986). What do Second-language learners know about their language learning? A second look at retrospective accounts. Applied linguistics.

المخلص:

الاستراتيجيات اللغوية المباشرة لتعليم اللغة الكوردية كلغة ثانية

البحث بعنوان (الاستراتيجيات اللغوية المباشرة لتعليم اللغة الكوردية كلغة ثانية). الهدف من البحث تشخيص نسبة استعمال و مستوى معرفة الاساتذة و طلاب قسم اللغة الكوردية في جامعة بغداد باستراتيجيات تعليم اللغة الثانية، وقد تم دراسة الموضوع من منظور الوصفي التحليلي، يتكون البحث ماعدا المقدمة و الخاتمة من فصلين : الفصل الاول: يتضمن العنوانين، وهما: استراتيجيات تعليم اللغة الثانية، تصنيف الاستراتيجيات تعليم اللغة من منظور اكسفورد، اما الفصل الثاني، فهي مخصصة لتحليل نسبة استعمال الاستراتيجيات اللغوية المباشرة لتعليم اللغة الكوردية كلغة الثانية، في خاتمة البحث تم التوصل الى النتائج التالية: نسبة استعمال الاستراتيجيات المباشرة في مستوى الوسط، ويعد هذا المستوى مستوى غير جيد لتعليم اللغة الكوردية. الاساتذة و الطلاب ليس لهم معرفة جيدة باستراتيجيات تعليم اللغة الثانية.

الكلمات الدالة: استراتيجيات التعلم، اللغة الثانية، اللغة الكوردية، استراتيجيات المباشرة.

Abstract:

Direct Linguistic Strategies for Teaching Kurdish as a Second Language.

This study is entitled 'Direct Linguistic Strategies for Teaching Kurdish as a Second Language'. The aim of this research is to diagnose the rate of use and the level of knowledge of the professor and students of the Kurdish Language Department at the University of Baghdad in the strategies of teaching the second language. The subject has been studied from a descriptive and analytical perspective.

The first topic: Strategies for teaching the second language, classifying teaching strategies from an Oxford perspective. The second topic is devoted to analyzing the percentage of using direct language strategies for teaching Kurdish as a second language. In conclusion, the following results were reached: The percentage of using direct strategies at the middle level, and this is The level is not good for learning the Kurdish language. Professors and students who do not have a good knowledge of second language teaching strategies.

Keywords: learning strategies, second language, Kurdish language, direct strategies.